

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MUHASEBE FİNANSMAN

**SERMAYE ŞİRKETLERİ
344MV0035**

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	3
GİRİŞ	4
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	5
1. SERMAYE ŞİRKETLERİ.....	5
1.1. Anonim Şirket ve Özellikleri	7
1.1.1. Anonim Şirketin Sınıflandırılması	8
1.1.2. Anonim Şirketlerin Kuruluş Şekilleri	9
1.1.3. Anonim Şirketlerin Yönetim ile İlgili Organları.....	10
1.2. Limitet Şirketler	13
1.2.1. Limitet Şirketin Özellikleri	13
1.2.2. Limitet Şirketlerin Yönetimi ile İlgili Organları.....	13
1.3. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler	14
1.4. Sermaye Şirketlerinde Sözleşme Hazırlama	15
UYGULAMA FAALİYETİ.....	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	21
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	24
2. SERMAYE ŞİRKETLERİNİN KURULUŞU	24
2.1. Anonim Şirketlerin Kuruluş İşlemleri.....	24
2.1.1. Ani Kuruluş İşlemleri.....	25
2.1.2. Tedrici Kuruluş İşlemleri	30
2.1.3. Holdinglerin Kuruluş İşlemleri	36
2.2. Limitet Şirket Kuruluş İşlemleri	36
UYGULAMA FAALİYETİ.....	41
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	42
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	44
3. SERMAYE ŞİRKETLERİNDE SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ	44
3.1. Anonim Şirketlerde Sermaye Değişiklikleri	44
3.1.1. Anonim Şirketlerde Sermaye Artırma İşlemleri ve Kayıtları	44
3.1.2. AŞ'lerde Sermaye Azaltılması ve Kayıtları	51
3.2. Limitet Şirketlerde Sermaye Hareketleri.....	53
3.2.1. Limitet Şirketlerde Sermayenin Artırılması	53
3.2.2. Limitet Şirketlerde Sermayenin Azaltılması ve Kayıtları	53
UYGULAMA FAALİYETİ.....	56
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	57
4. SERMAYE ŞİRKETLERİNDE KÂR/ZARAR DAĞITIMI.....	60
4.1. Kâr Dağıtım Tablosu.....	60
4.2. Mali Kârın Hesaplanması.....	62
4.3. Gelir Vergisinin Hesaplanması	63
4.4. Kurumlar Vergisinin Hesaplanması	63
4.5. Yedeklerin Hesaplanması.....	64
4.6. Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı	65
4.7. Limitet Şirketlerde Kâr Dağıtımı ve Kayıtları	75
4.8. Sermaye Şirketlerinde Zarar Mahsubu ve Kayıtları.....	81
4.8.1. Zararın Ortaklarca Karşılması	81
4.8.2. Zararın Sermayeden Karşılması	84
UYGULAMA FAALİYETİ.....	86

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	87
MODÜL DEĞERLENDİRME	90
CEVAP ANAHTARLARI.....	93
ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	111
KAYNAKÇA	112

AÇIKLAMALAR

KOD	344MV0035
ALAN	Muhasebe-Finansman
DAL/MESLEK	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı
MODÜLÜN ADI	Sermaye Şirketleri
MODÜLÜN TANIMI	VUK ve Türk Ticaret Kanununa göre sermaye şirketi işlemlerini yapabilme becerisinin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Sermaye şirketi işlemleri yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında sermaye şirketleri işlem ve kayıtları yapabileceksiniz. AMAÇLAR 1. Sermaye şirketi sözleşmesi düzenleyebileceksiniz. 2. Sermaye şirketlerinin açılış işlemlerini kayıt edebileceksiniz. 3. Sermaye şirketlerinin sermaye değişiklikleri ile ilgili işlemleri kayıt edebileceksiniz. 4. Sermaye şirketlerinin kâr/zarar dağıtımını ile ilgili işlemleri kayıt edebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Bilgisayar laboratuvarı, bilgisayar, bilgisayar masası, yazıcı, kâğıt, muhasebe paket programı, CD, ilgili ticari defter ve belgeler, hesap planı, hesap makinesi, sarf malzemeleri.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen; modül sonunda sizin üzerinizde ölçme aracı uygulayacak, modül ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek, değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Üretim faaliyetlerinin birçoğunda şirketler ile karşılaşmak mümkündür. Bu kalabalık karmaşık yapıların birden çok ortağı bulunur. Bazen şirket yerine ortaklık sıfatı da kullanılmaktadır.

Çevremizde çokça rastladığımız bu ortaklıklar ekonominin lokomotifidir. Büyük sermaye gerektiren yatırımları gerçekleştirirler. Yatırımların fazla olması istihdama katkıda bulunur. Sermaye şirketleri ise daha büyük yatırımları ve daha çok ortak sayısını bünyesinde barındırır.

Sermaye şirketlerini tanımak size iş hayatında kolaylıklar sağlarken pek çok alanda da faaliyet göstermenize yardımcı olacaktır. Öncelikli olan bilginin üstünlüğüdür.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile ilgili kanun ve düzenlemelere göre sermaye şirketlerinin sözleşmelerini hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki sermaye şirketlerinin sözleşmelerini inceleyiniz.
- Çevrenizdeki muhasebecilerden hangi şirket türünün avantajlı olduğunu sorunuz.
- Ticaret odasının sitesinden sözleşme örnekleri indirerek inceleyiniz.

1. SERMAYE ŞİRKETLERİ

İhtiyaçlarımız için çok farklı üretim faaliyetleri bulunmaktadır. Bazı ürünleri tek başımıza yardım almadan üretmemiz mümkün değildir. Büyük ve karmaşık üretim faaliyetlerinin yürütülebilmesi için ortaklıklara ihtiyaç duyulmuştur. Düşünün, tek başımıza tren üretebilir miyiz?

Çok büyük işler artık günümüzde sermaye ve emek birleştirilerek yapılabilmektedir. “Bir elin nesi var, iki elin sesi var” atasözümüz birlikteliğin gücünü ne güzel ifade eder.

Ortaklıklar bu büyük işleri elbette ki kâr elde etmek amacıyla yerine getirirler. Ortaklığı oluşturan kişiler üyeler veya pay sahipleridir. Üyeler yapılacak işler için ortaya sermaye vermek durumundadır. Ortaklığın sermayesi böylece oluşturulduktan sonra faaliyetler devam eder.

Ortaklıktan elde edilecek gelir veya riskler (Kâr ar veya Zarar) üyeler arasında verdikleri sermayelerine oranlı olarak paylaşılır. Ülkemizde ortaklıkların kurulması ve çalışması çeşitli yasalar ile düzenlenmiştir.

Kanunlarımıza göre kâr elde etmek amacıyla kurulan ortaklıklara şirket denir. Şirketlerin çalışma kurallarını ve yapılarını Türk Ticaret Kanunu düzenlemektedir. Kanun şirketleri aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır:

- Şahıs şirketi
 - Kolektif şirket
 - Komandit şirket
- Sermaye şirketi
 - Anonim şirket
 - Limitet şirket
 - Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket (Türk Ticaret Kanununda yer almasına rağmen uygulamada görülmediğinde üzerinde durulmayacaktır.)

Sermaye Farsçadan gelmektedir. Sözlükte: Bir ticaret işinin kurulması, yürütülmesi için gereken anapara ve paraya çevrilebilir malların tamamı, anamal, başmal, kapital, meta şeklinde açıklanmıştır. Sermaye deyince aklımıza ilk olarak para ve paraya çevrilebilen değerler gelir.

Sermaye şirketleri ise bir unvanla sermayesi paylara bölünmüş, ticari kar amaçlı kurulan, parasal gücü ifade eden, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar şeklinde tanımlayabiliriz. Bu şirketler kapitalist sistemin en önemli işleyiş çarklarından biridir.

İMKB’de sermaye şirketlerinin hisse senetleri alınıp satılmaktadır. Yine birçok vadeli yatırım aracına yön veren kuruluşlar sermaye şirketi şeklinde kurulurlar. Ekonomilerdeki payları yadsınamayacak kadar çöktür. Aklınıza gelebilecek her türlü sektörde faaliyet gösterebilirler.

Sermaye şirketlerinin öne çıkan özelliği ortaklarının sorumluluklarının vermiş oldukları sermaye miktarı kadar olmasıdır. Yani şirkette işler kötü gittiğinde ortağın kaybedebileceği en fazla miktar sadece şirkete vermeye söz verdiği (taahhüt ettiği) sermaye tutarıdır. Ortağın kişisel mal varlığı kendisinin özel mülküdür. Örneğin Ahsen Can’ın 50.000,00TL sermaye verdiği şirketi iflas etti diyelim. Şirket borçları için yönetim, Ahsen Can’dan herhangi bir talepte bulunamaz. Ahsen Can sadece vermiş olduğu 50.000,00TL’ni kaybedecektir.

1.1. Anonim Şirket ve Özellikleri

Resim 1.1: Şirket binası

Anonim kelimesinin sözlük anlamı ortaklık olarak ifade edilir. Tamamının kime ait olduğu belli olmayan ortak meydana getirilen ürünler için de kullanılır.

Türk Ticaret Kanunu Madde 269 anonim şirketleri, sermayesi paylara bölünmüş, ortak sayısı beşten fazla olan, yasalar önünde tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar şeklinde tanımlar.

Anonim şirketlerinin kanunda sayılan pek çok özelliği vardır.

Türk ticaret kanuna göre anonim şirketler aşağıdaki özellikleri taşımaktadır:

- Kurucu ortak sayısı en az beş (gerçek veya tüzel) kişiden oluşmalıdır.
- Şirket ana sözleşmesinde yer almak kaydı ile her türlü faaliyet ile uğraşabilirler.
- Sermayesi en az 50.000,00TL olmalıdır.
- Şirketi en az 3 kişiden oluşan yönetim kurulu temsil eder.
- Yasal defterlerin dışında; ortaklar pay defteri, toplantı ve müzakere defteri, İdare meclisi kararlar defteri tutmak zorundadırlar.
- Tahvil ve hisse senedi çıkarabilirler.
- Sermayesi paylara bölünerek hisse senetleri ile temsil edilebilir. Bir hisse senedinin değeri 1 TL dir. Şirket sermayesinin tamamı ödenmedikçe hamiline yazılı hisse senedi çıkarılamaz.
- En az bir kişiden oluşan denetim (murakıp) kurulu vardır.
- Her yıl ertesi ilk üç ayı içinde genel kurul toplanmalıdır.
- Anonim şirketler kurumlar vergisi mükellefidir.
- Şirketin, borçlarına karşı sorumluluğu mal varlığı ile sınırlıdır. Ortakların sorumluluğu ise taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlıdır.
- Kuruluştaki taahhüt edilen sermayenin bir kısmının ödenmesi gerekir.
- Şirket tüzel kişiliğini ticaret siciline unvanın tescil ve ilanı ile kazanır.
- Şirketin çıkardığı ortaklık (hisse) senetleri rahatlıkla el değiştirebilir.
- Anonim şirketler Türk ticaret kanuna tabidir. Ancak ortak sayısı 250'yi geçen, borsada hisseleri işlem gören ve tahvil ihraç eden şirketler aynı zamanda SPK' ya tabidir.
- Anonim Şirketlerde kararlar çoğunluk oyu ile alınır.

1.1.1. Anonim Şirketin Sınıflandırılması

Anonim şirketler kuruluş şekli ve özellikleri dikkate alındığında üç grupta toplanabilir:

- **Aile Anonim Şirketleri (Halka Kapalı Anonim Şirket):** Ortak sayısı 250 kişiyi geçmeyen hisse senetleri halka arz edilmemiş olan veya arz edilmemiş sayılan şirkettir.
- **Halka Açık Anonim Şirketler:** Hisse senetleri halka arz edilmiş olan veya ortak sayısının 250 kişiyi geçtiği belirlenip, hisse senetleri halka arz edilmiş sayılan şirkettir.
- **Holderler:** Birden çok anonim şirketin yarıdan fazla hisselerini satın alarak kurulan ekonomik gruplardır. Holding şirketler başka anonim şirketlerin hisselerini alarak faaliyetlerini devam ettirirler. Onların tek geliri satın aldıkları şirketlerden elde ettiklere kar paylarıdır.

Holdinge ana şirket, holdingin hisselerini satın aldığı şirkete ise yavru şirket denir. Yavru şirket ve ana şirket tüm faaliyetlerinde bağımsızdırlar. Holdingleri düzenleyen herhangi bir yasal düzenleme mevcut olmadığından bu konuda pek çok yasal boşluk bulunmaktadır.

Anonim şirketleri daha kapsamlı sınıflandırmaya tabi tutmak mümkündür. Aşağıdaki tabloda daha detaylı sınıflandırılmıştır:

Kuruluş şekline göre Anonim şirketler	Ortakların Sayısı ve Özelliklerine Göre Anonim şirketler
➤ Ani kuruluş yöntemiyle kurulan anonim şirketler	➤ Aile anonim şirketleri (halka kapalı anonim şirketler)
➤ Tedrici kuruluş yöntemiyle kurulan anonim şirketler	➤ Halka açık anonim şirketler
➤ Tür değiştirme yoluyla kurulan anonim şirketler	➤ Özel yasalarla kurulan anonim şirketler <ul style="list-style-type: none"> • Bankalar • Sigorta şirketleri • Kamu iktisadi teşekkülleri (KİT) • T.C. Merkez Bankası • Özel finans kurumları
➤ Birleşme yoluyla kurulan anonim şirketler	

1.1.2. Anonim Şirketlerin Kuruluş Şekilleri

Hukuki anlamda kuruluş, kanunun emrettiği ölçülerde anonim şirketin, organlarının, bilançosunun oluşturularak tüzel kişilik kazanması ile oluşur. Kuruluş şirketin türüne göre belirli aşamalar halinde gerçekleşir. Kuruluş şekli ortakların tercihine bırakılmıştır. Anonim şirketler farklı iki şekilde kurulabilir. Buna göre:

- Ani kuruluş (Halka kapalı aile şirketlerinin kuruluş şekli)
- Tedrici kuruluş (Halka açık şirketlerin kuruluş şekli)

➤ Ani Kuruluş

Ani kuruluş şirket paylarının tamamının kurucular tarafından taahhüt edilmesiyle olur. Kuruluş süresi kısa ve formaliteleri daha azdır. Genellikle birbirini tanıyan en az beş gerçek ve tüzel kişi tarafından kurulur.

Kurucu ortakların taahhüt ettiği sermayenin $\frac{1}{4}$ ' ü kuruluş tarihinden itibaren üç ay içerisinde ortaklar ödemek zorundadır. Kalan sermaye payları ise ortaklar tarafından üç yıl içinde şirkete ödenmelidir. Ani kuruluşta ilk yönetim kurulu üyelerinin esas sözleşmeyi kendi aralarında yazarak onaylatmak zorundadırlar.

➤ Tedrici Kuruluş

Tedrici şekilde kurulan anonim şirketler halka açılmayı amaçlayan ve küçük tasarrufların tek elde toplanarak büyük yatırımların yapılmasını sağlayan kuruluşlardır. Bu nedenle devlet tarafından çeşitli şekillerde özendirici tedbirler alınmaktadır.

Tedrici olarak kurulan ve hisse senetlerini kendi isteğiyle halka arz eden halka açık şirketler **sermaye piyasası mevzuatına** uymalıdır. Pay sahibi sayısı 250'yi geçen anonim şirketler de halka açık şirketler gibi sermaye piyasası mevzuatına tabidir.

Ortaklar sermayenin 1/10'unu taahhüt ederek ödemek zorundadırlar.

Resim 1.2: Bankadan bir görünüm

1.1.3. Anonim Şirketlerin Yönetim ile İlgili Organları

Tüzel kişiliğe sahip ortaklıkların faaliyetlerini yürütebilmesi için yönetimin bir çalışma sisteminin olması gerekir. Şirketin genel kurul dışındaki yönetim organları ticaret sicilinde tescil ve ilan edilir. Türk ticaret kanunu şirketlerin yönetim organlarını üç grupta toplamıştır.

- Genel kurul
- Yönetim kurulu
- Denetçiler

Ticaret Kanununda yer almamakla birlikte ticari hayatta kabul gören bir organ da;

- Genel Müdür ve Diğer Müdürlerdir.
- Bu organları daha yakından incelersek;

➤ Genel Kurul

Anonim şirkete üye olan her ortak genel kurulun üyesidir. Şirketin en geniş yetkilerine sahiptir. Her yıl yasal olarak hesap dönemi bitiminden başlayarak ilk üç ay içinde toplanmalıdır.

Bazı özel durumlarda da olağanüstü genel kurul toplanabilir.

Genel kurul toplantısı 15 gün öncesinden ortaklara yazılı bildirilir.

Mektupta görüşülecek gündem maddeleri ve ekinde gerekli olan mali tablo ve raporlara yer alır. Toplantıda alınan kararlar tutanağına yazılır.

Resim 1.3: Genel kurul toplantısı

Kararlar ortakların oyu ile kabul veya ret edilir. Her ortağın vereceği oy miktarı sahip olduğu hisse ile orantılıdır. Şirket halka açıksa Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'ndan görevlendirilmiş bir gözlemci komiser toplantıya katılır. Genel kurulun yetkileri şunlardır:

- Şirket ana sözleşmesinin veya sermayesinin değiştirilmesi
- Şirketin feshine (dağıtılmasına) karar verilmesi
- Şirket organlarının seçimi, değiştirilmesi ve azledilmesi
- Hisse senedi ve tahvillerin ihracına karar verilmesi
- Yönetim kurulu üyelerinin faaliyetlerinin denetimi ve ibrası
- Bilânço, kâr ve zarar hesaplarının onaylanması
- Tasfiye kararı alındığında tasfiye memurlarının seçimine veya azline karar verilmesi
- Şirketin genel olarak denetiminin yapılması

➤ Yönetim Kurulu

Genel kurul tarafından seçilen en az üç kişiden oluşturulur. Halka açık şirketlerde bu sayı en az beş kişidir. Genel kuruldan sonra en yetkili yönetim organıdır. Şirketi temsile ve yönetmeye yetkilidir.

Yönetim kurulu üyeleri şirket ortaklarından ve gerçek kişilerden oluşur. Ancak tüzel kişilerin temsilcisi olan gerçek kişiler de yönetim kurulu üyesi olabilir. Ancak üyelerin yönetim ve şirket konusunda geniş bilgi ve tecrübeye sahip olması aranan özelliklerdendir. Yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıllığına seçilebilirler.

Resim 1.4: Bir şirketin yönetim kurulu üyeleri

Yönetim Kuruluna seçilen üyeler toplanarak “Başkan”, “Başkan yardımcısı” ve “yedek üye” şeklinde görev dağılımını yaparlar. Toplantıdaki görüşmeler karar defterine yazılarak imzalanır.

Yönetim kurulu görevlerini **yasalara ve ana sözleşmeye** bağlı kalarak yerine getirmekle genel kuruluna karşı sorumludurlar. Yönetim kurulu üyelerinin görevleri şunlardır;

- Genel kurulun toplantıya çağırılması,
- Şirket yöneticilerinin atanması ve azilleri,
- Şirketin denetlenmesi,
- Şirketi zarara uğratacak iş ve işlemlerden kaçınmalı,
- Yıllık raporların, mali tabloların hazırlanarak defterlerin tutulması,
- Kârın dağıtımı için öneride bulunulması,
- Yönetim kurulu üyeliğinin açılması halinde yeni üye seçimi,
- Şirkete ilişkin tescil ve ilan işlerinin yapılması,
- Şirketin mali durumunun bozulması halinde, gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

Yönetim kurulu görevleri karşılığında genel kurulca kararlaştırılan ücreti alır. Aldıkları ücret huzur hakkı olarak bilinir. Bunun yanında sözleşmeye göre kâr payı ve ikramiye alabilirler.

➤ Denetçiler

Denetçiler, anonim şirketlerde pay sahiplerinin haklarını korumak üzere geliştirilmiş genel kurulca seçilen bir organdır. Şirket işlerini denetlemek üzere bir veya birden fazla denetçi seçilmesi yasal zorunluluktur.

Denetçinin seçilebilmesi için Türk vatandaşı olması şarttır. Birden fazla denetçi seçilmesi halinde ise yarından bir fazlasının

Türk vatandaşı olması gerekir.

Denetçiler iki kişi olmalıdır. İki kişi de görevden ayrılırsa şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeden, ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere denetçi tayini istenmesi gerekir.

Denetçi Seçilebilmenin Genel Şartları:

- Reşit ve mümeyyiz olmak,
- Yönetim kurulu üyelerinin eşi, usul ve fürudan (üstsoy ve altsoy)üçüncü dereceye kadar(bu derece dâhil) kan hısımlı olmamak,
- İflas etmemiş ve hacir altında (kısıtlı) olmamak,
- Aynı zamanda yönetim kurulu üyesi veya şirket çalışanı ve devlet memuru olmamak,
- Ağır hapis cezası ile veya sahtekârlık, hırsızlık, dolandırıcılık, emniyeti suistimal suçlarından dolayı hükümlü olmamak,

Denetçilerin Görevleri

- Yönetim kurulu üyeleri ile işbirliği içerisinde bilânçonun şeklini tayin etmek,
- Üç aydan fazla ara vermemek kaydıyla ansızın şirket veznesini teftiş etmek,
- Şirket defterlerinin yasal olarak tutulup tutulmadığını en az altı ayda bir kontrol etmek,
- En az ayda bir defa şirketin defterlerini inceleyerek rehin veya teminat olarak teslim olunan her türlü evrakın mevcut olup olmadığını kontrol etmek,
- Bütçe ve bilânçoyu denetlemek,
- Genel kurul toplantılarına katılmak,
- Pay sahiplerinden gelebilecek şikâyetleri inceleyerek rapor etmek,
- Tasfiye işlemlerine nezaret etmek,
- Yönetim kurulunun ihmali veya suiistimali halinde genel kurulu toplantıya çağırarak,
- Genel kurula denetleme raporu sunmak.

➤ Genel Müdürler ve Diğer Müdürler

Türk ticaret kanununa göre, müdürler anonim şirketler için zorunlu değildir. Şirketi temsil eden müdürler birinci elden ücretli yöneticidir. En çok 3 yıllığına görevlendirilirler.

Sözleşmede aksi bir hüküm bulunmadıkça genel

müdür ve müdürler, genel kurul kararı ile veya yönetim kurulu tarafından istenen kişilerden seçilebilir.

1.2. Limitet Şirketler

Genellikle sermayesi az olan küçük ölçekli işletmeler limitet olarak kurulurlar. Şirketin en önemli özelliklerinden birisi de halka kapalı olmasıdır. Bu nedenle çok yakın akrabalar arasında kurulur.

İki veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan ve ortaklarının sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlı olan, esas sermayesi belirlenmiş şirketlere **limitet şirket** denir. İşleyiş kuralları açısından anonim şirketlere benzediğinden Türk Ticaret Kanunda limitet şirketler için açıklanmayan durumlar için anonim şirketlerdeki kurallar geçerlidir.

1.2.1. Limitet Şirketin Özellikleri

Limitet şirketlerin özellikleri şunlardır:

- Kurucu ortak sayısı en az iki, en çok 50 kişidir.
- Sermayesi en az 5.000,00TL olup 1 pay 25,00TL'dir.
- En az bir müdür tarafından yönetilirler.
- 20'den az ortaklıysa her yıl genel kurul zorunluluğu yoktur.
- Sigortacılık yapamazlar. (sigorta acenteliği hariç)
- Bankacılık, Factoring, varlık yönetimi, finansal kiralama, bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım şirketi olarak kurulamazlar.
- Hisse senedi ve tahvil çıkaramazlar,
- Serbest Muhasebeci ve Yeminli Mali Müşavir ortak olarak işyeri açıyorsa Müdür Mali Müşavir olmak zorundadır.
- Ortak sayısı yirmiden fazla olan limitet şirketler için denetçi zorunludur.
- Kuruluşta taahhüt edilen sermayenin 1/4'ünün en geç 3 ay içerisinde, kalanının da 3 yıl içerisinde ödenmelidir.

1.2.2. Limitet Şirketlerin Yönetimi ile İlgili Organları

Limitet şirketlerde yönetim organları şunlardır:

- Müdürler
- Genel Kurul
- Denetçiler

➤ Müdürler

Limitet şirketlerde yönetim hakkı ve şirketin temsil yetkisi müdürlere verilmiştir. Müdürler ortaklar arasından seçilebileceği gibi dışarıdan da genel kurul kararıyla görevlendirilir. Müdürün kim olacağı, nasıl seçileceği ve görevleri ana sözleşmede belirtilir.

Limitet Şirketlerde Yetkili Müdürlerin Görevleri Şunlardır:

- Şirketi yönetir ve diğer kişi ve kuruluşlara karşı (3.kişilere karşı) temsil eder.
- Ana sözleşmeyle atanan ticari mümessil veya vekilleri azledebilir.
- Ortak sayısı 20'den fazla olan şirketlerde genel kurul kararlarının iptalini isteyebilir.
- Şirketi zarara uğratacak şekilde rekabete giremez.
- Ana sözleşmenin değiştirilmesi ile ilgili işlemleri zamanında yerine getirir.
- Şirket iflastan farklı bir sebeple dağılırsa, durumu ticaret siciline bildirir.
- Gerekli yasal defter ve belgelerin tutulmasını sağlar.
- Ortakların sermaye koyma borcunu yerine getirmelerini ister.
- Esas sermayenin belli bir kısmı yok olursa durumu genel kurula bildirir.
- Mali tabloları (Bilânço, gelir tablosu vb.) düzenler.
- Yıllık faaliyet raporunu hazırlar, genel kurulu toplantıya çağırır.
- Ortak sayısı 20'den fazlaysa isteyen ortaklara şirket işleri hakkında bilgi vermelidir.

➤ Genel Kurul

Anonim şirketlerde olduğu gibi uygulanır. Ortak sayısı yirmiden az olan limitet şirketlerde ise genel kurul yerine ortaklar kurulu vardır.

Ortak sayısı 20 ve daha az olan limitet şirketlerde genel kurul kararları ortakların yazılı oyları ile alınır.

Ortaklar genel kurulunun devredemeyeceği yetkileri:

- Ana sözleşmenin değiştirilmesine karar verilmesi,
- Şirket müdürlerinin tayin ve azil yetkisi,
- Denetçilerin seçilmesi ve azil yetkisi,
- Bilânço ve kâr zarar hesaplarının tasdiki,
- Şirketin feshine karar alınması,
- Tasfiye halinde, tasfiye memurlarını tayin ve azletmektir.

➤ Denetçiler

Limitet şirketlerde ortak sayısının 20'den az ise denetçi ve denetçiler kurulu bulunmaz. Limitet şirketlerin müdür ortakları, bu sıfatları ile şirketin belge ve hesaplarını incelemek ve denetlemek imkânına sahiptirler. Ortak sayısı 20 ve üzerindeyse anonim şirketteki denetçilerle ilgili şartlar burada da kullanılır.

1.3. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler

Sermayesi paylara bölünmüş ve ortaklarından bir veya birkaçının şirket alacaklılarına karşı bir kolektif şirket ortağı, diğerlerinin bir anonim şirketi ortağı gibi sorumlu olduğu

şirket türüdür. Adi komandit şirketinde olduğu gibi komandite ortakların sorumluluğu sınırsız, komanditer ortaklarınki ise koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlıdır.

Bu şirketlerde sorumluluğu sınırlı ortaklar için sermaye şirketlerindeki hükümler uygulanır. Uygulamada bu şirket türü yoktur.

1.4. Sermaye Şirketlerinde Sözleşme Hazırlama

Söz gider yazı kalır. Ticari hayatta işlemlerin yazılı anlaşma ile yerine getirilmesi yasal gerekliliktir. Sözleşme iki taraf arasında yapılan yazılı anlaşmadır.

Şirketler de ortaklık olduğundan birçok kişinin aralarında yaptıkları yazılı anlaşmaya şirket sözleşmesi denir. Şirket sözleşmesinin bazen ana sözleşme olarak da anılır.

Ana sözleşme şirket faaliyetlerinin ne şekilde, nasıl ve hangi koşullarda yürütüleceğine dair ışık tutacaktır.

Yasal problemlerde ilk bakılacak yer ana sözleşmedir. Günümüzde çıkan anlaşmazlıkların birçoğu sağlam sözleşme yapılmadığından ortaya çıkmaktadır.

“Eşeğini sağlam kazığa bağla da ipi koparsa kopsun” diyen atasözümüz, sağlam hareket etmenin önemine dikkat çekmektedir. Bu nedenle daha dikkatli ve araştırılarak hazırlanmalıdır.

Türk ticaret kanuna göre sözleşmede aşağıdaki konulara mutlaka yer verilmelidir:

- Ticaret odasından sorgulanan şirketin unvanı,
- Kurucuların adı, soyadı, ikametgâh adresleri ve uyrukları,
- Şirketin amacı, faaliyet konusu, süresi, şirket merkezi ve şubelerinin adresleri,
- Sermayesinin tutarı, kaç paya ayrıldığı, payların değeri, şirkete ödenme şekli ve şartları,
- Yönetim organlarının seçim şartları ve görevleri,
- Genel kurul toplantılarının ve ilanların ne şekilde yapılacağı,
- Kârın dağıtım şekli, hesap dönemi, yedek akçelerin ayrılması,
- Ortakların sermaye taahhütleri, kimlik numaraları varsa yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin vergi numaraları belirtilmelidir. (yabancı dilde kelimelere yer verilmemelidir.)

Sözleşmeler her zaman bir gün lazım olacak diye iyi bir yerde saklanmalıdır. Yukarıdaki konulara dikkat ederek aşağıdaki boş formu doldurduğunuzda bir ana sözleşme hazırlamış olacaksınız. Öğretmeninizden örnek şirket için yardım alarak sözleşmenizi düzenleyiniz. Aynı sözleşme metni anonim şirket yazan bölümleri değiştirilerek farklı şirketler için kullanılabilir.

Anonim Şirketler Ana Sözleşmesi

..... ANONİM ŞİRKETİ

KURULUŞ :

Madde -1 :

AŞağıda adları, soyadları, uyrukları ve açık adresleri yazılı kurucular arasında Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketlerin ani surette kurulmaları hakkındaki hükümlerine göre bir Anonim Şirket teşkil edilmiştir.

Kurucunun adı soyadı	İkametgâh Adresi	Uyruğu
1-
2-
3-
4-
5-

ŞİRKETİN ÜNVANI :

Madde -2 :

Şirketin ünvanı ANONİM ŞİRKETİ' dir.

AMAÇ VE KONUSU :

Madde -3 :

Şirketin amaç ve konusu başlıca Şunlardır.

.....
.....

Şirket yukarıda yazılı olanlar dışında yararlı ve gerekli görülecek iş ve işlemlere Yönetim Kurulu'nun teklifi ve Genel Kurul 'un vereceği karar ile girebilir. Ancak ana sözleşme değişikliği niteliğinde olan bu gibi kararların uygulanması için Sanayi ve Ticaret Bakanlığından gerekli iznin alınması şarttır.

ŞİRKETİN MERKEZ VE ŞUBELERİ :

Madde -4 :

Şirketin Merkezi İli ; İlçesindedir. Adresi :
... ' dir. Adres değişikliğinde yeni adres, ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ' nde ilan ettirilerek Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 'na bildirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat Şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen, yeni adresini süresi içinde tescil ettirmemiş Şirket için bu durum fesih sebebi sayılır. İlgili bakanlıktan izin almak kaydı ile yurt içi ve yurt dışında Şubeler açabilir.

ŞİRKETİN SÜRESİ :

Madde -5 :

Şirket kesin kuruluşundan başlamak üzere süresiz olarak kurulmuştur.

SERMAYE :

Madde -6 :

Şirketin sermayesi 100.000,00 TL (YÜZBİNYENİTÜRKLİRASI) ' dır.Bu sermaye her biri 1,00TL (BİRYENİTÜRKLİRASI) kıymetinde 100.000 (YÜZBİN) adet hisseye ayrılmıştır. Bu sermayenin;

1. 30.000 hisseye isabet eden 30.000TL
.....tarafından,

2. 30.000 hisseye isabet eden 30.000TL
.....tarafından,
3. 20.000 hisseye isabet eden 20.000TL
.....tarafından,
4. 10.000 hisseye isabet eden 10.000TL
.....tarafından,
5. 10.000 hisseye isabet eden 10.000TLtarafından

Anlaşma gereğince sermaye tamamen taahhüt edilmiştir. Sermayenin 1/4 'ü tescil tarihinden itibaren en geç üç ay içinde kalanı ise Tarihine kadar ödenecektir. Bu husustaki ilanlar ana sözleşmenin ilan maddesi uyarınca yapılır. Sermaye taahhüt borçları yönetim kurulunun alacağı kararlar dairesinde ve tüm ortakların yazılı beyanları alınarak, belirtilen tarihten önce istenebilir.

YÖNETİM KURULU VE SÜRESİ :

Madde -7 :

Şirketin işleri ve idaresi genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak hissedarlar arasından seçilecek en az 3 üyeden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülür. Yönetim kurulu üyeleri en çok 3 yıl için seçilebilirler. Seçim süresi sona eren Yönetim Kurulu Üyeleri yeniden seçilebilir. Genel Kurul lüzum görürse Yönetim Kurulu Üyelerini her zaman değiştirebilir.

ŞİRKETİ TEMSİL VE İLZAM :

Madde -8 :

Şirketin Yönetimi ve dışarıya karşı temsili Yönetim Kurulu 'na aittir. Şirket tarafından verilecek bütün belgelerin ve yapılacak sözleşmelerin geçerli olabilmesi için bunların şirket unvanı altına konmuş ve şirketi ilzama yetkili kişi veya kişilerin imzasını taşıması gereklidir. Yönetim Kurulu Türk Ticaret Kanunu 'nun 319. Maddesine göre şirketi temsil, ilzam ve idare yetkisinin hepsini veya bazılarını Yönetim Kurulu Üyesi olan bir veya birkaç üye veya pay sahibi olmaları zorunlu olmayan Müdürlere bırakabilir. Şirket işlerinin ve faaliyetinin gelişmesi ile yönetim kurulu lüzum ve ihtiyaç gördüğü takdirde idare işlerinin ve görevlerinin kendi üyeleri arasında nasıl ve hangi esaslar dairesinde taksim edileceğini tespit eder.

DENETÇİLER :

Madde -9 :

Genel kurul gerek hissedarlardan ya da dışarıdan en çok üç (3) yıl için 1 (bir) veya 1 'den fazla denetçi seçer. Bunların sayısı 5 'i geçemez. Genel Kurul seçilen denetçiyi değiştirebilir. Görev süresi biten denetçilerin tekrar denetçi seçilebilir. Denetçiler, Türk Ticaret Kanununun 353.357. md. sayılan görevleri yapmakla yükümlüdür.

GENEL KURUL :

Madde -10 :

Genel Kurul toplantılarında aşağıdaki esaslar uygulanır :

a) **Davet Şekli:** Genel Kurullar olağan veya olağanüstü olarak toplanırlar. Bu toplantılara davette Türk Ticaret Kanunu 'nun 355, 365, 366 ve 368 hükümleri uygulanır.

b) **Toplantı Vakti:** Olağan genel kurul toplantıları şirketin hesap devresi sonundan itibaren 3 ay içerisinde ve yılda en az bir defa, olağanüstü genel kurul toplantıları ise şirketin işyeri icap ettiği hallerde ve zamanda yapılır.

c) **Rey Verme ve Vekil Tayini:** Genel kurul toplantılarında hazır bulunan hissedarlar veya vekillerinin her hisse için bir oyu vardır. Genel Kurul toplantılarında hissedarlar kendi seçtikleri bir ortak veya temsilci ile katılabilir. Ortaklar kendi oylarından başka temsil ettikleri hissedarların sahip olduğu oyları kullanmaya yetkilidir.

- d) Müzakelerin Yapılması ve Karar Nisabı :Şirket genel kurulu toplantılarında Türk Ticaret Kanunu' nun 369. maddesinde yazılı hususlar müzakere edilerek gerekli kararlar alınır.
- e) Toplantı Yeri : Genel kurul şirket merkezinin bulunduğu şehrin elverişli bir yerinde toplanır.

TOPLANTILARDA KOMİSER BULUNMASI :

Madde -11 :

Gerek olağan ve gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı komiserinin bulunması ve toplantı tutanaklarının ilgililerle birlikte imza edilmesi şarttır. Komiserin gıyabında yapılacak genel kurul toplantılarında alınacak kararlar ve komiserin imzasını taşımayan toplantı tutanakları geçerli değildir.

İLAN :

Madde 12 :

Şirkete ait ilanlar Türk Ticaret Kanunu 'nun 37. Maddesinin 4. Fıkrası hükümleri saklı kalmak şartı ile şirket merkezinin bulunduğu yerde çıkan bir gazete ile en az 15 gün evvel yayınlanır. Mahallinde gazete yayınlanmadığı takdirde ilan en yakın yerdeki gazete ile yapılır. Ancak Genel Kurulun toplantıya çağırılması ile ilgili ilanlar Türk Ticaret Kanunu 'nun 368. Maddesi hükümleri gereğince ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere en az iki hafta evvel yapılması zorunludur. Sermayenin azaltılması veya tasfiyesine ait ilanlar için kanunun 397. ve 438. maddelerindeki hükümler uygulanır.

HESAP DÖNEMİ :

Madde -13 :

Şirketin hesap yılı, Ocak Ayının ilk günü başlar. Aralık ayının son günü biter. Fakat ilk hesap yılı şirketin Ticaret Sicili 'ne tescil suretiyle tüzel kişilik kazandığı tarihten başlar ve o yılın Aralık ayının son günü sona erer.

KÂR'IN TESPİTİ VE DAĞITIMI :

Madde -14 :

Şirketin genel masrafları ile muhtelif amortisman bedelleri gibi şirketçe ödenmesi ve ayrılması zaruri olan miktarlar hesap senesi sonunda tespit olunan gelirden indirildikten sonra geriye kalan miktar safi karı teşkil eder. Safi kârın tespitinde Türk Ticaret Kanununun VUK'nın diğer mali kanunların hükümlerine uyulur.

Hesaplanacak safi kardan ödenmesi gereken vergiler düşüldükten sonra kalan miktardan :

- a) %5 nispetinde Kanuni yedek akçe ile,
- b) Ödenmiş sermayenin %5'i nispetinde birinci temettü payı ayrılır.
- c) Kanuni Yedek Akçe ile birinci temettü hissesinin ayrılmasından sonra kalan kardan Genel Kurul kararı ile en fazla %10 'u yönetim kurulu üyelerine en fazla %10 'u da Şirketin müdür ve yardımcılara ayrılabilir.
- d) Kalan kâr, Genel Kurul kararına göre kısmen veya tamamen ikinci temettü payı olarak, dağıtılabileceği gibi, dağıılmayarak, herhangi bir yedek akçe olarak da muhafaza edilebilir.
- e) Dağıtılacak birinci ve ikinci temettü payının hangi tarihte ödeneceği genel kurul tarafından tespit olunur.
- f) Türk Ticaret Kanunu 'nun 466/3. maddesi hükmü saklıdır.

İHTİYAT AKÇESİ :

MADDE -15 :

Şirket tarafından ayrılan ihtiyat akçeleri hakkında T.T.K. nun 466 ve 467 maddeleri hükümleri uygulanır.

KANUNİ HÜKÜMLER :

MADDE -16 :

İşbu esas mukavelede yazılı olmayan hususlar hakkında Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ HÜKÜMLER :

KURULUŞ GİDERLERİ :

GEÇİCİ MADDE 1 :

Şirketin kuruluşu ile ilgili kurucular tarafından yapılan gerekli ödemeler şirketin masraflarına yazılır.

İLK YÖNETİM KURULU ÜYELERİ :

GEÇİCİ MADDE 2 :

.....
.....

TEMSİL :

GEÇİCİ MADDE 3 :

.....
.....

İLK MURAKIP :

GEÇİCİ MADDE 4 :

.....
.....

KURUCU ORTAKLAR

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....
- 4-.....
- 5-.....

Sözleşme notere onaylatılarak resmiyet kazanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Sermaye şirketinin kuruluş şeklini belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Sınıfınızda beş kişiden oluşan şirket gruplarını öğretmeniniz oluşturacaktır.➤ Şirketinizin türünü belirleyiniz.➤ Şirketin hangi şekilde kurulacağına karar veriniz.➤ Karar aşamasında ortaklar ile bir toplantı yapmalısınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Şirketteki tarafları (Unvanını, ortaklarını ve paylarını) belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Şirketinizin unvanını ve ortak paylarını toplantıda belirlemelisiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Şirket sözleşmesi temin ederek düzenleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Sözleşmenizi basılı olarak Ticaret Bakanlığının sitesinden indiriniz.➤ Boşlukları bilgisayarda doldurunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Sözleşmeyi ilgili birimlere onaylatınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ortaklara sözleşmeyi imzalatınız.➤ Sözleşmenin notere (öğretmeninize) imzalatınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Sanayi ve Ticaret Bakanlığına izin dilekçesi düzenleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ticaret Bakanlığı olarak öğretmeninizin göstereceği birime verilmek üzere bir dilekçe düzenleyiniz.➤ İhtiyacınız olacak belgeler modüle verilmiştir.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ticari durum tasdiknamesi için başvurunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ticari durum tasdiknamesi için bir dilekçe yazınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Vergi dairesine kayıt için müracaat ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Vergi dairesine hitaben bir kayıt dilekçesi yazacaksınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ticaret siciline tescil için başvurup şirket sicil işlemlerini tamamlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ticaret siciline hitaben başvuru belgeleri hazırlayıp doldurunuz.➤ Hazırladığınız belgeleri bir dosyaya toplayınız.➤ Dosyanızın üzerine grubunuzun üyeleriniz ve şirket unvanınızı yazarak öğretmeninize teslim ediniz.➤ Bir şirket kuruluş işlemini böylece tamamlamış olacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki **çoktan seçmeli** sorulardaki doğru seçeneği işaretleyiniz.

- Aşağıdakilerden hangisi anonim şirketlerin özelliklerinden biri değildir.
 - Tüzel kişiliğe sahip olmaları
 - Sermaye paylarının hisse senetleri ile temsil edilmesi
 - Ortakların sorumluluğunun sınırsız olması
 - Ortaklarının tüzel kişilerden de oluşabilmesi
- Şirket sermayesinin tamamının kurucu ortaklar tarafından taahhüt edildiği, kuruluş şekli aşağıdakilerden hangisidir.
 - Ani
 - Tedrici
 - Kayıtlı
 - Yeni
- Ani olarak kurulan bir anonim şirkette kurucu ortak sayısının en az kaç olması gerekir.
 - 5
 - 50
 - 25
 - 10
- Tedrici kuruluş sırasında sermayenin en az kaçta kaç blokete ettirilir.
 - 1/5
 - 1/10
 - 1/4
 - 1/2
- Aşağıdakilerden hangisi limitet şirketler açısından doğru bir yargıdır.
 - En az 5 ortak ve en az 50.000,00 TL sermaye ile kurulur.
 - En az 7 ortak ve en az 5.000,00 TL sermaye ile kurulur.
 - En az 250 ortak ve en az 5.000,00 TL sermaye ile kurulur.
 - En az 2 ortak ve en az 5.000,00 TL sermaye ile kurulur.

6. Halka açık limitet şirkette kurucu ortak sayısının en az kaç olması gerekir.
- A) 5
B) 50
C) 20
D) 10
7. Aşağıdakilerden hangisi anonim şirketin yönetim organlarından değildir?
- A) Sorumlular
B) Genel kurul
C) Yönetim kurulu
D) Denetçiler
8. Aşağıdaki kuruluşlardan hangisi limitet şirket şeklinde kurulabilir.
- A) T.C.Merkez Bankası
B) Tepe Mobilya
C) T.İş Bankası
D) Genel Sigorta
9. Limitet şirketlerin yönetim organları hangileridir?
- A) Genel kurul, yönetim kurulu ve denetçiler
B) Genel kurul, denetleme kurulu ve denetçiler
C) Genel kurul, müdürler ve denetçiler
D) Türkiye ticaret sicili, yönetim kurulu ve denetçiler
10. 10. Anonim şirketlerde ortak sayısının 250'yi aşması ne anlama gelir?
- A) Limitet şirket kabul edilir
B) Halka kapalı şirket sayılır
C) Holding olarak kabul edilir
D) Halka açık şirket olarak kabul edilir

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırmız. Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili konuları tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

B. UYGULAMALI TEST

En az 5 kişiden oluşan sermayesi 600.000 TL olan bir yatırım şirketini 15.11.2008 tarihinde tedrici şekilde kurulmak üzere bir ana sözleşme hazırlayınız.

İş yerinin unvanını kendiniz belirleyiniz. Boş sözleşme örneğini modülünüzden temin edebilirsiniz.

18.12.2008 günü şirketi Sermaye piyasası kuruluna kuruluş izni için dilekçe hazırlayınız.

20.12.2008 günü ticaret ve sanayi bakanlığına verilecek izin dilekçesini hazırlayınız.

30.12.2008 günü ticaret siciline tescil için gerekli dilekçeyi hazırlayınız.

8.01.2009 günü şirketiniz resmen faaliyetine başlayacaktır.

Bu olaylarla ilgili olarak aşağıda verilen uygulamalı testi yapınız. İşlemlerin onaylanması için öğretmeninizden yardım alınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1- Şirketin türüne ve kuruluş şekline karar verdiniz mi?		
2- Ortaklarınızı ve şirketin unvanını belirlediniz mi?		
3- Kuruluş sözleşmesini doldurarak imzaladınız mı?		
4- Hazırladığınız sözleşmeyi öğretmeninizin yardımı ile ilgili birimlere onaylattınız mı?		
5- SPK' ya izin için başvurduğunuz mu?		
6- Ticaret bakanlığından izin aldınız mı?		
7- Ticaret siciline başvurduğunuz mu?		
8- Tescil işlemi tamamlandı mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevapları “Evet” “Hayır” şeklinde olan sorulara vermiş olduğunuz cevaplardan sonra belgenizi cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplar ilgili boşluklara kırmızı harfler ile yazılmıştır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile ilgili kanun ve düzenlemelere göre sermaye şirketlerinin açılış işlemlerini deftere kayıt edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki şirketleri ziyaret hangi şekilde kurulduğunu öğreniniz.
- Ticaret odasına giderek sermaye şirketlerinin kuruluş aşamaları hakkında bilgi alınız.

2. SERMAYE ŞİRKETLERİNİN KURULUŞU

Ortaklığın yasalar önünde şirket olarak kabul edilmesi için yapılan işlemlere kuruluş işlemleri denir.

Kuruluş işlemlerinin tarih sırasına göre ticari defterlere kayıt edilmesine de kuruluş kayıtları denir. Kuruluşta yapılacak işlemleri sermaye şirketinin türüne ve kuruluş şekline göre değişmektedir.

2.1. Anonim Şirketlerin Kuruluş İşlemleri

Anonim şirketler ortakların tercihine göre iki şekilde kurulabiliyorlardı.

2.1.1. Ani Kuruluş İşlemleri

- Ana sözleşmenin notere tasdik ettirilir (4 adet).
- Kurucular imzalarının noter tasdiki
- Bakanlık veya il'e başvuru ile bakanlıktan izin alınır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 18.06.2003 tarih ve 5100 sayılı yazısında, Bakanlık iznine tabi anonim şirketler şu şekilde sayılmıştır :

▪ Bankalar	▪ Finansal Kiralama Şirketleri
▪ Özel Finans Kurumları	▪ Faktoring Şirketleri
▪ Döviz Büfesi İşleten Şirketler	▪ Holding Şirketler
▪ Sigorta Şirketleri	▪ SPK'ya Tabi ve Halka Açık Şirketler
▪ Umumi Mağazacılıkla Uğraşan Şirketler	▪ Serbest Bölge Kurucusu ve İşleticisi Şirketler

- Valiliğe kuruluş için yazılmış dilekçe yazılır (sanayi ve ticaret bakanlığı adına).

İstenen Belgeler:

- 4 Ana Sözleşme(Tasdikli), kurucular imza beyanı, dilekçe ve bazı özel durumlar için istenen belgeler de dilekçeye eklenir. Bu özel durumlar:
 - ✓ Yabancı ortaklardan hazine müsteşarlığı ve kambiyo genel md. alınmış izin yazısı
 - ✓ Şirket döviz büfesi, finansal kiralama, factoring ve özel finans kurumu ise hazine müsteşarlığı banka ve kambiyo genel Müdürlüğünden alınan uygunluk belgesi
 - ✓ SPK' ya tabi şirketlerden başbakanlık SPK'dan alınacak uygunluk yazısı
 - ✓ Şirket tür değişikliği yoluyla kuruluyorsa türü değiştiren şirketin öz varlığının tespitine ilişkin Bilirkişi raporu ve Bilirkişi atama kararı
 - ✓ Kurulacak şirketin kurucuları arasında belediyeler ve diğer mahalli idareler ile bunların kurdukları birlikler bulunması halinde bu kuruluşların iştirakine ilişkin izin veren bakanlar kurulu kararının bir örneği
- Sermayenin on binde dördü rekabet kurumuna ödenir.
- Belediyeden sicil tasdiknamesi alınır.

İstenen Belgeler:

- Onaylı sözleşme(1 Ad), kurucuların noter tasdikli nüfus cüzdanı örneği ve ikametgâhları
- İşyeri tapusu veya kira sözleşmesi
- Ticaret sicili memurluğunda tescil işlemi yaptırılır.

İstenen Belgeler:

- Bakanlıktan onaylı 1 adet ana sözleşme
 - Belediyeden alınan ticari durum tasdiknamesi imza sirküleri (3 ad),
 - Merkez bankası bloke makbuzu
- Ticaret sicil gazetesinde şirket kuruluşu ilan ettirilir.

İstenen Belgeler:

- Tic. sicil memurluğunca tasdikli ilan metni
 - Ana Sözleşme, ticaret sicil harç makbuzu
- Yasal defterlerin noter tasdiki
- Vergi dairesinden şirkete vergi numarası alınır.

İstenen Belgeler:

- İş yeri açma formu, ticaret sicili gazetesi ve imza sirküleri
- Ortakların İkamet ilmühaberi, nüfus örneği, tapu / kira sözleşmesi

Yukarıdaki işlemler kurucu ortaklar tarafından sırası ile yerine getirilerek kuruluş tamamlanır. İşlemler için yapılan ödemeler kuruluş ve örgütlenme gideri hesabının borcuna yazılır. Bu hesaptaki giderler her yıl eşit miktarda 690 Dönem K/Z Hs.'na devir edilerek kapatılır. Kuruluş giderleri:

- Etüt, proje ve statü giderleri
- Kuruluşla ilgili yolculuk, avukat, danışman gibi kişilere ödenen ücretler
- Kuruluş sırasında ödenen noter, harç, baskı ve ilan giderlerinden oluşur.

Örnek: Can Gıda Temizlik Pazarlama Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi 5 kurucu ortak tarafından ani şekilde kurulacaktır. Ortaklar ve payları ise şöyledir;

Ortak	Sermaye Taahhüdü	Taah. Ödenme Şekli
Semra Bulut	40.000,00TL	10.000,00 nakit.
Sevim Akdoğan	40.000,00TL	10.000,00 nakit.
Ayfer Can	40.000,00TL	10.000,00 nakit.
Aslı Soylu	40.000,00TL	10.000,00 nakit.
Bahar Benli	40.000,00TL.	10.000,00 nakit
TOPLAM	200.000,00TL	50.000,00 TL.

Şirketin toplam sermayesi 200.000TL olarak belirlenmiş her ortak payına düşen sermaye miktarının tamamını 3 yıl içinde ödemeyi taahhüt etmiştir. Yapılan işlemler sırasıyla şöyledir;

1. 02.01.2006'da ana sözleşme notere onaylatılmıştır. 300 TL onay ücreti ve 54 TL KDV olmak üzere toplam 354 TL ortak Semra Bulut tarafından ödenmiştir.
2. 05.01.2006'da sermayenin %004'ü olarak 80TL ortak Semra Bulut tarafından Rekabet Kurumu adına T.C.Ziraat Bankasına 4567 nu'lu dekont ile yatırılmıştır.
3. Ortaklar 15.01.2006'da sermayenin tamamını ödemeyi taahhüt ederek, sermaye taahhütlerinin ¼ 'ünü nakit olarak ödemiştir.
4. 16.01.2006 tarihinde kuruluş için gerekli belgeler hazırlanarak ticaret siciline tescil için başvurulmuştur. Tescil ücreti olarak 700,00 TL ortak Semra Bulut tarafından ödenmiştir.
5. 17.01.2006'da yasal defter ve belgelerin temini için % 18 KDV hariç 400 TL. Semra Bulut tarafından ödenmiştir.

Anonim şirketin sermaye taahhüt kaydı şöyle yapılır:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	Aktarılan Toplam ----- 02.01.2006 ----- -----		200.000,00	
	<u>501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)</u>	40.000,00		
	500.01 Semra Bulut	40.000,00		
	500.02 Sevim Akdoğan	40.000,00		
	500.03 Ayfer Can	40.000,00		
	500.04 Aslı Soylu	40.000,00		
	500.05 Bahar Benli			200.000,00
	<u>500 SERMAYE HS</u>	40.000,00		
	500.01 Semra Bulut	40.000,00		
	500.02 Sevim Akdoğan	40.000,00		
	500.03 Ayfer Can	40.000,00		
	500.04 Aslı Soylu	40.000,00		
	500.05 Bahar Benli			
	Kurucu ortakların sermaye taahhüt kaydı -----		200.000,00	200.000,00
	----- Toplam			

Sözleşmenin notere onaylatılması:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
2	Aktarılan Toplam -----02.01.2006----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜT.GİD.H. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. <u>331 ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Semra Bulut Rekabet kurumuna yapılan ödeme ----- ----- Toplam		200.000,00 300,00 54,00 200.354,00	200.000,00 354,00 200.354,00

Sermayenin %004'nün Rekabet Kurumu'na ödenmesi:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
3	Aktarılan Toplam -----02.01.2006----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜT.GİD.H. <u>331 ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Semra Bulut Rekabet kurumuna yapılan ödeme ----- ----- Toplam		200.354,00 80,00 200.434,00	200.354,00 80,00 200.434,00

Ortakların sermaye taahhütlerinin ¼ 'ünü ödemeleri:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
4	Aktarılan Toplam -----15.01.2006----- ----- 100 KASA HESABI <u>501 ÖDENMEMİŞ SER.</u> <u>HS.(-)</u> 501.01 Semra Bulut 500.01 Sevim Akdoğan 500.01 Ayfer Can 500.01 Aslı Soylu 500.01 Bahar Benli Ortak. sermaye taahhütlerinin ¼ 'ünü ödemesi ----- ----- -Toplam		200.434,00 50.000,00 10.000,00 10.000,00 10.000,00 10.000,00 10.000,00 250.434,00	200.434,00 50.000,00 250.434,00

Sicil masraflarının ödenmesi:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
5	Aktarılan Toplam -----16.01.2006----- - 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER.H. <u>331 ORTAK.BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Semra Bulut Sicil masrafları için ödeme -----17.01.2006----- - 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER.H. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. <u>331 ORTAK.BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Semra Bulut Sözleşmenin notere onaylatılması ----- ----- -Toplam		250.434,0 0 700,00 400,00 36,00 251.570,0 0	250.434,00 700,00 436,00 251.570,00 0

Büyük Defter Kayıtları:

B 100 KASA HESABI A	B 191 İNDİR.KDV HS. A	B 262 KUR.VE Ö.G.H A
50.000,00	54,00	80,00
	36,00	700,00
	90,00	400,00
		300,00
		1.480,00
B 501 ÖDEN.SERM.H A	B 500 SERMAYE HS. A	B 331 ORT.BORÇLAR H A
200.000,00	200.000,00	354,00
50.000,00		436,00
		80,00
		700,00
		1.570,00

Can Gıda Anonim Şirketi'nin 17.01.2006 Tarihli Mizanı

S. N.	HESAP ADI	TUTAR		KALAN	
		BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
1	100 KASA HESABI	50.000,00	--	50.000,00	--
2	191 İNDİRİLECEK KDV H	90,00	--	90,00	--
3	262 KURULUŞ VE ÖRG.GİDER.	1.480,00	--	1.480,00	--
4	331 ORTAKLARA BORÇLAR	--	1.570,00	--	1.570,00
5	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE	200.000,00	50.000,00	150.000,00	--
6	500 SERMAYE HESABI	--	200.000,00	--	200.000,00
	TOPLAM	251.570,00	251.570,00	201.570,00	201.570,00

Mizanın kalanlarına göre bilançomuzu aşağıdaki şekilde oluşturalım:

CAN GIDA TEMİZLİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN TARİHLİ 17.12.2006
AKTİF **TARİHLİ KURULUŞ BİLANÇOSU**
PASİF

I-DÖNEN VARLIKLAR	50.090,00	III-KISA VADELİ YABANCI	1.570,00
HAZIR DEĞERLER	50.000,00	DİĞER BORÇLAR	1.570,00
Kasa	50.000,00	Ortaklara Borçlar	1.570,00
DİĞER DÖNEN VAR	90,00	IV-UZUN VAD. YABANCI KAYNAK.	-----
. İndirilecek KDV	.90,00	V-ÖZ KAYNAKLAR	50.000,00
II-DURAN VARLIKLAR	1.480,00	ÖDENMİŞ SERMAYE	50.000,00
M. OLMAYAN D.V.	1.480,00	Sermaye	200.000,00
Kuruluş ve Örg.G.	1.480,00	Ödenmemiş Ser. (150.000,00)	
AKTİF TOPLAMI	51.570,00	PASİF TOPLAMI	51.570,00
	=====		=====

2.1.2. Tedrici Kuruluş İşlemleri

Ani kuruluştan farklı olarak hisse senetlerinin satışı süresince bastırılan hisse senetleri, geçici hesap olan “NAZIM HESAPLAR”da takip edilir. Satış işlemi bittikten sonra “NAZIM HESAPLAR” kapatılır. Diğer kayıtlar ani kuruluştaki gibidir. Tedrici kuruluşta Türk Ticaret Kanunu 281–302. maddeler, SPK’nın Seri I Tebliğ Nu: 13’ün IV. Bölümündeki ve diğer kurallara uyulmalıdır.

Tedrici kuruluşta Türk Ticaret Kanunu 281–302 maddeler, Sermaye Piyasası Kanununun hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulunun Seri I Tebliğ No: 13’ün IV. Bölümündeki kurallara uyulması zorunludur.

Kuruluş sırasında yapılacak işlemlere ilişkin sırasıyla şöyledir:

- Ana sözleşme kurucu ortaklar tarafından düzenlenerek noterden tasdik ettirilir. Yönetim kurulu üyeleri sözleşmede geçici olarak belirlenir. (Bakanlığa müracaattan önce hazırlanan âna sözleşme SPK onayına sunulmalıdır).
- Sermaye Piyasası mevzuatına göre Bakanlıktan gerekli onay alındıktan sonra SPK’ya göre izahname (Şirket ve sermayesi hakkındaki açıklamaların yer aldığı yazı) düzenlenerek başvurulur.
- Sermayenin 1/10’na denk gelen hisseleri alınarak bedeli şirketin banka hesabına bloke ettirilir.
- Şirket sermayesinin %004’ü Rekabet Kurulu adına T.C.Ziraat Bankasına yatırılır.
- SPK’dan gerekli izin alındıktan sonra taahhüt edilen sermaye tamamlanarak ortaklarca ödenir.
- Ödemeden sonra kuruluş genel kurulu toplanır. Şirketin yönetim organları belirlenir.
- Şirket, ticaret siciline tescil ettirilir.
- Şirket, tescil ettirildikten sonra Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.

Örnek: 05.05.2006 tarihinde Bozkuş Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin 300.000,00 TL sermaye ile beş kurucu ortakça tedrici şekilde kurulmasına karar verilmiştir. Ortak payları şöyledir:

Ortak	Pay Adedi	Pay Değeri	Serm Taahhüdü
Mustafa Bozkuş	10.000 pay	1,00 TL	10.000,00 TL
Hadi Boyacı	10.000 pay	1,00 TL	10.000,00 TL
Feride Uluçay	4.000 pay	1,00 TL	4.000,00 TL
Dilek Çetin	3.000 pay	1,00 TL	3.000,00 TL
Oya Bülbül	3.000 pay	1,00 TL	3.000,00 TL
Toplam			30.000.000 TL

1. Sermaye Piyasası Kurulu’ndan 15.05.2006 tarihinde şirket sermayesinin, nominal (yazılı) değeri 1,00 TL olan 300.000 adet hisse senedi izin alınarak bastırılmıştır.

2. 15.05.2006 tarihinde sermayenin %004'ü Rekabet Kurulu adına T.C.Ziraat Bankasına Kurucu ortaklardan Mustafa Bozkuş tarafından yatırılmıştır.
 3. 20.05.2006 tarihinde hisse senetlerinin basım ve ilanı için 1.000,00 TL gider, 180,00 TL KDV, olmak üzere toplam 1.180,00 TL Mustafa Bozkuş tarafından ödenmiştir.
 4. 25.05.2006 tarihinde kurucu ortaklar, hisse senetlerinin 1/10'unu teşkil eden 30.000 adedini satın almış ve bedellerini bankaya şirket adına açtırılan hesaba yatırmışlardır.
 5. 30.05.2006 tarihinde kalan 270.000 adet hisse senedinin satışı için Akbank A.Ş. ile % 03 Komisyon karşılığında anlaşma yapılmıştır.
 6. 10.06.2006 tarihinde Akbank, hisse senetlerinin tamamını satmış, kendi komisyonunu kestikten sonra kalan tutarı şirketin bankadaki hesabına yatırmıştır. Toplam 300.000 adet hisse senedinden 30.000 adedi kurucu ortaklar tarafından satın alınmıştır.
- İşlemleri tarih sırasına göre defterlerimize kayıt edelim.

Yevmiye kayıtları:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
	Aktarılan Toplam			
1	----- 05.05.2006----- ----- <u>501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI(-)</u>	10.000,00		
	501.01 Mustafa Bozkuş	10.000,00		
	501.02 Hadi Boyacı	4.000,00		
	501.03 Feride Uluçay	3.000,00		
	500.04 Dilek Çetin	3.000,00		
	500.05 Oya Bülbül			30.000,00
	<u>500 SERMAYE HS.</u>	10.000,00		
	500.01 Mustafa Bozkuş	10.000,00		
	500.02 Hadi Boyacı	4.000,00		
	500.03 Feride Uluçay	3.000,00		
	500.04 Dilek Çetin	3.000,00		
	500.05 Oya Bülbül			
	Kurucu ortakların sermayenin 1/10'una ait taahhütleri			
2	----- 15.05.2006----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ HESABI		120,00	
	<u>331 ORT. BORÇLAR</u>			120,00
	<u>HS.</u>			
3	331.01 Mustafa Bozkuş Sermayenin %004'ünün Rekabet Kurulu hesabına yatırılması		1.000,00	
	----- 20.05.2006----- ----- 26 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİD HS.		180,00	
4	191 İND. KDV HS.			1.180,00

	<u>331 ORT. BORÇLAR HS.</u>			
	331.01 Mustafa Bozkuş	10.000,00	30.000,00	
	Kuruluş giderlerinin muhasebeleştirilmesi	10.000,00		30.000,00
5	----- 25.05.2006-----	4.000,00		
	-----	3.000,00		
	102 BANKALAR HESABI	3.000,00		
	<u>501 ÖDENMEMİŞ</u>			
6	<u>SER.H.(-)</u>			
	501.01 Mustafa Bozkuş			
	501.02 Hadi Boyacı			
	501.03 Feride Uluçay			
	501.04 Dilek Çetin			
	501.04 Oya Bülbül		270.000,00	270.000,00
	Kurucu ortakların sermaye taahhütlerini yerine getirmesi			
	-----10.06.2006-----			

	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI(-)		331.300,00	331.300,00
	500 SERMAYE HS.			
	Satışa sunulan 270.000 adet hisse senedinin hissedarlarca taahhüt edilmesi			

	Toplam			

Geriye kalan 270.000 adet hisse senedi halka arz edilmiştir. Satışa sunulan hisse senetleri geçici hesap olan "NAZIM HESAPLAR" da gösterilmek zorundadır.

Halka arz edilen hisse senetlerinin tamamı satılmıştır.270.000,00 TL değerindeki hisse senetlerinin başka kişiler tarafından satın alınma taahhüt kayıtları şöyle yapılır.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
7	Aktarılan Toplam		331.300,00	331.300,00
	-----30.05.2006-----			

	<u>900 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</u>		270.000,00	
	900.10 Satıştaki hisse senetleri			270.000,00
	<u>950 ALACAKLI</u>			
	<u>NAZIM H.</u>			
	950.10 Satıştaki hisse senetlerinden			
	alacaklılar		601.300,00	601.300,00
	Hisse senedinin satışa sunulması			

	Toplam			

Akbank %03 komisyonunu kestikten sonra kalan tutarı şirketin bankadaki hesabına yatırmıştır.

Önce Akbank'ın komisyonunu hesaplayalım;

Akbank tarafından satışa sunulan hisse senetlerinin tutarı 270.000,00 TL'dir.

Komisyon Tutarı 270.000,00 x %03 = 810,00 TL

Şirket hesabına yatırılan tutar 270.000,00 – 810,00 = 269.190,00 TL

Ödenen komisyon gideri kuruluş sırasında ödendiği için "262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ HESABI"da izlenir. Alıcıların hisse senedi bedellerini ödeme kayıtları şöyle yapılır:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
8	Aktarılan Toplam -----10.06.2006----- ----- 102 BANKALAR HESABI 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME G . H. 501 ÖDENMEMİŞ SERM.H. Satıştaki 270.000 adet hisse senedinin %03 komisyon kesildikten sonra kalan tutarın banka hesabımıza yatırılması -----10.06.2006----- ----- <u>950 ALACAKLI NAZIM H.</u> 950.10 Satıştaki hisse senetlerinden alacaklılar <u>900 BORÇLU NAZIM</u> <u>HS.</u> 900.10 Satıştaki hisse senetleri Hisse senetlerinin satılması ----- ----- Toplam		601.300,00 269.190,00 810,00 270.000,00 270.000,00 270.000,00 1.141.300,0 0	601.300,00 270.000,00 270.000,00 1.141.300,0 0

Büyük Defter Kayıtları:

B 262 KUR.VE Ö.G.H. A	B 102 BANKALAR HS. A	B 191 İNDİR.KDV HS. A
120,00	30.000,00	180,00
1.000,00	269.190,00	
810,00	299.190,00	
1.930,00		

B 500 SERMAYE HS. A	B B 501 ÖD. SERMAYE A	B 331 ORT.BORÇLAR H A
30.000,00	30.000,00	30.000,00
270.000,00	270.000,00	270.000,00
300.000,00	300.000,00	300.000,00
	=====	=====

900 BORÇLU	
B NAZIM HES	A
270.000,00	270.000,00
=====	=====

950 ALACAKLI	
B NAZIM HES	A
270.000,00	270.000,00
=====	=====

Mizanın düzenlendiği varsayılarak kuruluş bilançosu şöyle oluşturulur.

BOZKUŞ TURİZM SANAYİİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ 'NİN 10.06.2006
AKTİF **TARİHLİ KURULUŞ BİLANÇOSU** **PASİF**

I DÖNEN VARLIKLAR 299.370,00	III KISA VADELİ YAB. KAY. 1.300,00
HAZİR DEĞERLER 299.190,00	DİĞER BORÇLAR 1.300,00
Bankalar 299.190,00	Ortaklara Borçlar 1.300,00
DİĞER DÖNEN VAR 180,00	
İndirilecek KDV 180,00	V ÖZ KAYNAKLAR 300.000,00
	ÖDENMİŞ SERMAYE 300.000,00
II DURAN VARLIKLAR 1.930,00	Sermaye 300.000,00
MADDİ OLMAYAN D.V. 1.930,00	Ödenmemiş Ser. (-----)
Kuruluş ve Örgüt. G.1.930,00	
AKTİF TOPLAMI 301.300,00	PASİF TOPLAMI 301.300,00
=====	=====

2.1.3. Holdinglerin Kuruluş İşlemleri

Holdingle aynı zamanda bir anonim Őirkettirler. Holdingler halka açık anonim Şirketlerde olduğu gibi kurulabilirler. Şirketin holding olduğu sözleşmede belirtilir. İŞlem ve kayıtlarda herhangi bir farklılık yoktur. İŞlemler tedrici kuruluştaki gibi gerçekleŐtirilir.

2.2. Limitet Şirket Kuruluş İŞlemleri

Şirket kuruluşu detaylı ve biraz da uzun bir süreç gerektirir. İŞlemler aşağıdaki gibidir:

- Ana Sözleşmenin Noter Tasdiki (5 adet)
- Kurucu ortakların imzalarının Noter Tasdiki
- Valiliğe kuruluş için yazılmış dilekçe (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı adına)

İstenen Belgeler:

- 4 Ana Sözleşme (Tasdikli)
 - Kurucular İmza Beyanı
 - Dilekçe
- Sermayenin on binde dördünün Rekabet Kurumu adına Merkez Bankasına Bloke edilmesi
 - Belediyeden Sicil Tasdiknamesi Alınması

İstenen Belgeler:

- Onaylı sözleşme (1 Ad)
 - Kurucuların Noter Tasdikli Nüfus Cüzdanı rneği
 - İkametĐah İlmühaberi
 - İŞyeri Tapusu veya Kira Sözleşmesi
- Ticaret Sicili Memurluğunda TESCİL İŞlemi

İstenen Belgeler:

- Bakanlıktan Onaylı 3 adet Ana Sözleşme
- Belediyeden Alınan Ticari Durum Tasdiknamesi
- İmza Sirküleri (3 Ad)
- Merkez Bankası Bloke Makbuzu

- Ticaret Sicil Gazetesinde İLAN

İstenen Belgeler:

- Tic. Sicil Memurluğunca Tasdikli İlan Metni
 - Ana Sözleşme
 - Ticaret Sicil Harç Makbuzu
 - Şirket Müdürü imza sirküleri (Ticaret Sicil Gazetesi ile Noterde çıkartılır)
 - Gerekli Olacak Defterlerin Noter Tasdiki
- Vergi Dairesine Kayıt İçin Başvurulur.

DİĞER İŞLEMLER:

- Vergi Levhası, Yazar Kasa Levhası, Kullanılacak Belgelerin Basımı
- İlgili Odalara kayıt yaptırılması
- İşyeri Açma ve çalışma ruhsatlarının alınması
- SSK İşlemleri Yeni kuruluştaki bildirim sorumluluğu Ticaret Sicil Memurluğuna aittir.

Yukarıda adımlarını verdiğimiz işlemler sermaye taahhüdünün onaylanması, kuruluşun tescilinden sonra alınan ticari defterlere 10 gün içinde işlenerek kuruluş bilançosu hazırlanmalıdır.

Örnek:

Hasan ve Aykut Can 4.03. 2011 tarihinde Can Bilgisayar Pazarlama Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketini 30.000,00 TL sermaye ile kurmaya karar vermişlerdir. Öncelikle şirket unvanını Ticaret Bakanlığı İl Müdürlüğünden sorgulamışlar ve unvanı kabul etmişlerdir. Buna göre kuruluş sözleşmesi 08.03.2011 tarihinde notere tasdik ettirilmiştir. Ortakların sermaye payları eşittir.

Yapılan işlemler sırasıyla şöyledir;

1. 08.03.2011 tarihinde hazırlanan ana sözleşme onayı için 200 TL onay ücreti ve 30 TL KDV olmak üzere toplam 230TL. Ortak Hasan Can tarafından ödenmiştir.
2. 11.03.2011 tarihinde sermayenin %004'ü olarak 12TL Hasan Can tarafından Rekabet Kurumu adına T.C.Ziraat Bankasına 4567 nu'lu dekont ile yatırılmıştır.
3. Kurucu ortaklar 15.03.2011 tarihinde sermayenin tamamını ödemeyi taahhüt ederek, sermaye taahhütlerinin ¼ ünü nakit olarak ödemiştir.
4. 16.03.2011 tarihinde kuruluş için gerekli belgeler hazırlanarak ticaret siciline tescil için başvurulmuştur. Tescil ücreti olarak 700,00 TL ortak Hasan Can tarafından ödenmiştir.
5. 18.03.2011 tarihinde kullanılması gereken defter ve belgelerin temini için 54TL KDV hariç 300 TL masraf Hasan Can tarafından ödenmiştir.

S.N.	AÇIKLAMA		Borç	Alacak
1	Aktarılan Toplam -----08.03.2011----- ----- <u>501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)</u> 501.01 Hasan Can 501.02 Aykut Can <u>500 SERMAYE HESABI</u> 500.01 Hasan Can 500.02 Aykut Can Kurucu ortakların sermaye taahhüt kaydı	15.000,00 15.000,00 15.000,00 15.000,00	30.000,00	30.000,00
2	-----02.01.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER.H. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. <u>331</u>		200,00 30,00	230,00
3	<u>ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Hasan Can Sözleşmenin notere onaylatılması -----11.03.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER.H. <u>331</u> <u>ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Hasan Can Rekabet Kurumuna yapılan ödeme -----		12,00	12,00
	Toplam		30.242,00	30.242,00

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
	Aktarılan Toplam		30.242,00	30.242,00
4	-----15.03.2011----- ----- 100 KASA HESABI		7.500,00	7.500,00
	<u>501 ÖDENMEMİŞ SER.</u>	3.750,00		
	<u>HS.(-)</u>	3.750,00		
	501.01 Hasan Can			
	501.02 Aykut Can			
5	Sermaye taahhütlerinin ¼ 'ünü ödemesi		1.000,00	
	-----18.03.2011----- -----	300,00		
	<u>262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME</u>	700,00		
	<u>GİDER.H.</u>		54,00	1.054,00
	262.01.Defter Tasdiki			
	262.02.Tescil Masrafları			
	191 İNDİRİLECEK KDV HS.			
	<u>331</u>			
	<u>ORTAK.BORÇLAR HS.</u>			
	331.01Hasan Can			
	Sicil harcı ve defter masraflarının ödenmesi			

	Toplam			

Büyük defter kayıtları tekrar alınmamıştır. Uygulamada büyük defterlere de kayıtlar yapılmalıdır.

**CAN BİLGİSAYAR PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ'NİN TARİHLİ 18.03.2011
TARİHLİ KURULUŞ BİLÂNÇOSU**

AKTİF

PASİF

<p>I DÖNEN VARLIKLAR 7.584,00</p> <p>HAZIR DEĞERLER 7.500,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Kasa 7.500,00</p> <p>DİĞER DÖNEN VAR 84,00</p> <p style="padding-left: 20px;">İndirilecek KDV 84,00</p> <p>II DURAN VARLIKLAR 1.212,00</p> <p>MADDİ OLMAYAN D.V. 1.212,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Kuruluş ve Örgüt. G. 1.212,00</p> <hr/> <p>AKTİF TOPLAMI 8.796,00</p> <p style="text-align: center;">=====</p>	<p>III KISA VADELİ YAB. KAY. 1.276,00</p> <p>DİĞER BORÇLAR 1.276,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Ortaklara Borçlar 1.276,00</p> <p>V ÖZ KAYNAKLAR 7.500,00</p> <p>ÖDENMİŞ SERMAYE 7.500,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Sermaye 30.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Ödenmemiş Ser. (22.500,00)</p> <hr/> <p>PASİF TOPLAMI 8.796,00</p> <p style="text-align: center;">=====</p>
--	--

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Sermaye şirketlerinin kullanacağı yevmiye ve büyük defteri kullanıma hazır hale getiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız defterin sayfalarını elde çiziniz.➤ Kayıtları bilgisayarda yapılacak ise bilgisayarda yazılacak hareketli yapraklı defterler temin ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ortakların sermaye taahhütlerini yevmiye ve büyük defterlerine işleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Şirket ortaklarının taahhüt ettikleri sermaye miktarını hazırlanan sözleşmeden bakarak belirleyiniz.➤ Taahhüt miktarına göre ilgili kaydı gerekli mahsup fişini düzenleyerek yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ortakların sermaye borçlarını yerine getirmelerini deftere işleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ortakların taahhütleri ile ilgili şirket tarafından kesilen makbuz veya ödeme belgeleriniz toplayınız.➤ Belgeleri bilgisayarda veya elde kayıt ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kuruluş giderini kaydediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kuruluş sırasında kurucu ortağın yapmış olduğu masraf belgelerini toplayınız.➤ Belgelere ilişkin muhasebe fişlerini kesiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. UYGULAMALI TEST

Aşağıdaki örnek uygulama sorusunu yevmiye ve büyük defterlerine işleyerek kuruluş bilançosunu düzenleyiniz.

Örnek: Öykü Çiçekçilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 13.06.2011 tarihinde 5 kişi tarafından ani biçimde kurulmuştur.

1. Şirket sermayesi 800.000,00 TL'dir. Ortakların sermaye taahhüdü aşağıdadır.

Ortak	S.Taahhüdü	Taahhüdün Ödenmesi
Kaya Öykü	160.000,00TL	40.000 TL nakit, 10.000,00TL taşıt
Recep Şahin	160.000,00TL	40.000 TL nakit, 20.000,00TL çek
Fatma Şahin	160.000,00TL.	40.000 TL nakit
Ali Duman	160.000,00TL.	40.000 TL nakit
Filiz Koparan	160.000,00TL.	40.000 TL nakit
Toplam	800.000,00TL.	

2. 17.06.2011'de sermayenin %004'ü 320,00TL.ortak Kaya Öykü tarafından Rekabet Kurumu adına T.C.Ziraat Bankasına yatırılmıştır.
3. Şirketin kuruluşu sırasında noter ve tescil gideri olarak 3.000,00 TL ve 540,00 TL KDV olmak üzere 3.540,00 TL kurucu ortak Kaya Öykü tarafından 18.06.2011'de ödenmiştir.
4. 20.06.2006'de ortaklar sermaye taahhütlerini yerine getirmişlerdir.
5. 21.06.2011'de defter ve belgelerin temini için 36,00TL KDV ve 800 TL masraf Kaya Öykü tarafından ödenmiştir.
6. 22.06.2011'de ortaklar taşıt ve çeki işletmeye teslim etmişlerdir. Diğer ortaklar ise sermaye borçlarını 3 ay içinde ödeyeceklerdir.

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili konuları tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu olaylarla ilgili olarak aşağıda verilen uygulamalı testi yapınız. İşlemlerin onaylanması için öğretmeninizden yardım alınız. Uygulama sorusunu bu ölçütlere göre tamamlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1- Sermaye şirketlerinin kullanacağı yevmiye ve büyük defteri kullanıma hazır hale getirdiniz mi?		
2- Ortakların sermaye taahhütlerini yevmiye ve büyük defterlerine işlediniz mi?		
3- Ortakların sermaye borçlarını yerine getirmelerini deftere işlediniz mi?		
4- Kuruluş giderini kaydettiniz mi?		
5- Bilgisayarda açılış bilânçosunu düzenlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınız “Evet” ise faaliyeti tamamladınız. Değil ise soruları tekrar çözünüz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile sermaye şirketlerinin sermaye değişiklikleri ile ilgili işlemleri kayıt edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Sermaye piyasası kurulunun internet sitesinden sermaye şirketleri ile ilgili kurallarını araştırınız.
- Ticaret sicili gazetesi temin ederek sınıftaki arkadaşlarınızı ile inceleyiniz.

3. SERMAYE ŞİRKETLERİNDE SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ

3.1. Anonim Şirketlerde Sermaye Değişiklikleri

Anonim şirketler ana sözleşmelerinde kararlaştırdıkları sermaye tutarını iş hacmindeki değişmelere paralel olarak değiştirebilirler. Şirketler büyümek istediklerinde sermaye artırır, küçülmek istediklerinde de sermaye azaltırlar.

3.1.1. Anonim Şirketlerde Sermaye Artırma İşlemleri ve Kayıtları

Başlıca sermaye artırım yolları;

- Yedek akçenin sermayeye eklenmesiyle,
- Yeniden değerlendirme yoluyla,
- Ortakların sermaye taahhütlerini artırmak,
- Halka arz yolu ile sermaye artırmak,
- Başka bir şirketle birleşme,

Şeklinde sermaye artırılabilir.

Şirket genel kurulu veya yönetim kurulu tarafından yukarıdaki yollardan birini seçilerek karar verilir. Sermaye artırımının yapılabilmesi için şirketin taahhüt edilen sermayesinin tamamının ödenmiş olması gerekir. Artırılan sermayenin bedeli iki şekilde karşılanır.

Yukarıdaki yolların hepsine örnek vermek mümkün olmayacağından halka arz yolu ile sermaye artırımını ve kayıtlarını ele alacağız.

- **Bedelsiz sermaye artırımı:** Şirkete yeni sermaye girişi olmaz. Şirket bastırılmış olduğu hisse senetlerini ortağına nakit almadan verir. Aşağıdaki değerler ortakların sermayelerine eklenir.
 - Olağanüstü yedeklerin sermayeye eklenebilir.
 - Geçmiş yıl kârlarının sermayeye eklenebilir.
 - Yeniden değerlendirme sonucu oluşan fonun sermayeye eklenebilir.
 - Maliyet artışı fonunun sermayeye eklenebilir.
 - Gayrimenkul ve iştirak hisselerinin satışından doğan kârın sermayeye eklenebilir.
- **Bedelli sermaye artırımı:** Hisse senetlerinin ortağa verilen kısmının bedeli ortaktan nakit olarak alınır. Satın alma hakkı önceliği (rüçhan hakkı) eski ortaklarındır.
- SPK'ya göre halka arz yolu ile sermaye artırımında uyulacak esaslar:
 - Halka kapalı şirketlerin hisse senetlerinin yazılı değerleri en az 10 trilyon olmalıdır.
 - Halka açık şirketlerde yönetim kurulu esas sözleşme değişikliği için SPK'dan onay alınır.
 - Halka kapalı şirketler sanayi ve ticaret bakanlığından artırım izni onayı almalıdır.
 - Sermayenin artırılmasına ilişkin alınan karar notere onaylatılır.
 - Şirket ile aracı kuruluş arasında yazılı bir aracılık yüklenim sözleşmesi imzalanır.
 - Satışa sunulan hisse senetlerinin kayda alınması talebiyle SPK'ya başvurulur.
 - Ön talebin toplanacağı yerlerde, şirket, aracı kuruluş ve bağımsız denetim kuruluşu tarafından onaylanmış ön izah nameden yeterli sayıda bulundurulur.
 - Ön talep toplama duyurusunun ilanı zorunludur.
 - 30 günlük inceleme süresinin içinde başvurular Kurul'ca sonuçlandırılır.
 - İzah name ve sirkülerde borsa görüşü hakkında bilgi yer alacağından hisse senetlerinin kayda alınması için Borsa görüşü beklenir.
 - SPK, başvuru belgelerini inceledikten sonra hisse senetlerini Kurul kaydına alır.
 - Hisse senetlerinin nominal(yazılı) değerleri üzerinden % 0,2 oranında Kurul kayda alma ücreti, T.C. Merkez Bankası Ankara Şubesi 350 109 000-9 no'lu hesabına, % 0,1 oranındaki finansal faaliyet harcı ise TCMB Ankara Şubesi 350 940 000 numaralı hesabına yatırılır.
 - Şirketçe hazırlanan izahname SPK tarafından onaylanır.

- İzah name, kayıt belgesi tarihinden itibaren 15 gün içinde ortaklığın kayıtlı bulunduğu Ticaret Sicili'ne tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.
- Ortaklıkların sermaye artırımlarında yeni pay alma hakları tamamen kısıtlanmamışsa, izahnamenin tescilinden itibaren 15 gün içinde, “yeni pay alma sirküleri” ilan edilir.
- Yeni pay alma hakları SPK tarafından belirli günler ile sınırlandırılır.

3.1.1.1. Hisse Senetleri Halka Arz Edilmeden Sermaye Artırımı ve Kayıtları

Sermaye artışı ortaklardan karşılanır. Şahıs şirketlerindeki gibi kayıt edilir. Çıkarılan senetler ortaklara satılır. Artırılacak sermayenin ¼'ü tescilden itibaren en geç 3 ay içinde ödenmelidir. Her türlü gecikmeye rağmen kalan tutar en geç 3 yıl içinde ödenmelidir.

Örnek: 3.05.2011'e Bilge Gıda Anonim Şirketi'nin yönetim kurulu sermayesini 900.000,00 TL olarak artırmaya vermiştir. Söz konusu karar notere onaylatılarak gerekli başvurular yapılmıştır.

<u>Ortaklar</u>	<u>Sermaye Artırımı</u>
Bayram Güçlü	180.000,00
Elif Güçlü	180.000,00
Nevzat Kaya	180.000,00
Ayşe Kaya	180.000,00
Tuna Kaya	<u>180.000,00</u>
Toplam	900.000,00

Yapılan işlemler:

1. 03.5.2011'de sermaye 1,00 TL'den 900.000 adet pay olarak belirlenmiştir. Şirketin 5 ortağının payları birbirine eşittir. Her ortağa 180.000 adet hisse düşmektedir.
2. 03.05.2011'de Rekabet Kurumuna sermayenin on binde dördü 360 TL yatırılmıştır.
3. 03.05.2011'de işlemler için kasadan 126,00TL KDV, 700,00TL, tescil ve ilan masrafı ödenmiştir.
4. 05.05.2011'de ortaklar paylarına düşen ¼ sermaye payını peşin ödemişlerdir.

Muhasebe kayıtları şöyle olacaktır;

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	-----03.05.2011----- ---- <u>501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)</u> 501.01 Bayram Güçlü 501.02 Elif Güçlü 501.03 Nevzat Kaya 501.04 Ayşe Kaya 501.05 Tuna Kaya <u>500 SERMAYE HESABI</u> 500.01 Bayram Güçlü 500.02 Elif Güçlü 500.03 Nevzat Kaya 500.04 Ayşe Kaya 500.05 Tuna Kaya	180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00 180.000,00	900.000,00	900.000,00
2	Ortakların sermaye artırımı taahhüt kaydı -----03.05.2011----- ----- <u>770 GENEL YÖNETİM GİDER.H.</u> 770.10 Rekabet Kurumu Payı		360,00	360,00
3	100 KASA HES. Rekabet Kurumu payının ödenmesi -----03.05.2011----- -----780 FİNANSMAN GİDERL.H. 191 İND. KDV HS. <u>331 ORTAK. BORÇLAR</u>		700,00 126,00	826,00
4	<u>HS.</u> 331.03 Nevzat Kaya Noter ve tescil giderlerinin muhasabeleştirilmesi -----03.05.2011----- ----- 100 KASA HESABI <u>501 ÖDENMEMİŞ SER.</u> <u>HS.(-)</u> 501.01 Bayram Güçlü 501.02 Elif Güçlü 501.03 Nevzat Kaya 501.04 Ayşe Kaya 501.05 Tuna Kaya Ortakların artırılan sermayelerinin 1/4 ü ödemesi ----- ----- -----Toplam	45.000,00 45.000,00 45.000,00 45.000,00 45.000,00	225.000,00	225.000,00
			1.126.186,0 0	1.126.186,0 0

Ayrılan yedek akçeler sözleşmeye göre sermayeye eklenebilir. Bu durumda sermayenin karşılanacağı değer ortakların payına göre dağıtıldıktan sonra sermaye azaltma kayıtları yapılır.

Şöyle ki;

----- / -----
541 STATÜ YEDEKLERİ HS.
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.
----- / -----
501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)
500 SERMAYE HESABI
----- / -----
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.
501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)
----- / -----

Ortakların kâr payları sermayelerine eklendiğinde sadece ilk kayıt aşağıdaki gibi olacak diğer kayıtlar aynı şekilde yapılacaktır:

----- / -----
570 GEÇMİŞ YIL KARLARI HS.
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.
----- / -----

3.1.1.2. Hisse Senetlerinin Halka Arz Yoluyla Sermaye Artırımı ve Kayıtları

Halka açık şirketler sermayesini halktan karşılayacaktır. Bu nedenle halktan kaynak toplanmasında uyulması gereken önemli kurallar vardır. Sermaye toplama kurallarını sermaye piyasası kanunu belirlemiştir. SPK halka açık şirketler ile küçük tasarruf sahipleri arasındaki ilişkileri düzenler.

Daha önce halka açık şirketlerin sermaye piyasası kurulundan izin alması gerektiğini belirtmiştik. Şirket izin alırken sermaye piyasası kurulu artırılan sermaye karşılığında çıkarılan hisse senetlerinin hepsinin satıldığını kabul eder.

SPK senetlerin satışı için bir süre belirler, bu süre içinde satılmayan hisse senetleri şirketçe bedeli ödenerek geri alınır.

Örnek: 25.02.2011 tarihinde Erkin Pazarlama A.Ş. sermayesini 1.000.000,00TL artırmak için sözleşme değişiklikler için gerekli kararları almıştır. Şirket 1 TL'den 1.000.000 adet hisse senedini halka arz yoluyla satacaktır.

Şirket Sermaye Piyasası Kurulu'ndan ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan sözleşme değişikliği için izin almış, 29.02.2011 tarihinde Ziraat Bankası ile hisse senetlerinin satışı için anlaşma yapılmıştır.

1. 02.03.2011'de % 0,2 oranında SPK kayda alma ücreti ve % 0,1 oranındaki finansal faaliyet harcı kasadan ödenmiştir.
2. 04.03.2011'de izah name ve sirkülerimiz SPK tarafından onaylanmıştır.

3. 08.03.2011'de izah name ilanı için Ticaret Sicili'ne 700TL kayıt ve ilan harcı ödenmiştir.
4. 09.03.2011'de hisse senetlerinin basımı için 72TL. KDV, 400TL kasadan ödenmiştir.
5. 09.03.2011'de bir gazeteye ilan için 9TL.KDV, 50 TL masraf ödenmiştir.
6. 20.03.2011'de Ziraat Bankası senetlerin tamamının ön taleplerinin toplandığını bildirmiştir.
7. 25.03.2011'de aracı kuruluş tüm hisse senetlerimizi sattığını, satış üzerinden % 0,2 komisyon keserek, kalan bedeller hesabımıza aktardığını bildirmiştir.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
73	-----29.02.2011----- ----- <u>900-BORÇLU NAZIM H.</u> 900.10 Satıştaki Hisse Senetlerinden Borçlular Ziraat Bankasında Satışa Sunulan Hisse Sen. <u>950-ALACAKLI NAZIM</u> <u>H.</u> 950.10 Satıştaki Hisse Sen. Alacaklılar İhraç Edilen Hisse Senetleri Hisse senetlerinin satışa sunulması ----- -----		1.000.000,0 0	1.000.000,0 0

Senet satışları için banka ile anlaşma yapıldığında senetlerin takibi için yevmiye kaydı:

Yapılan masrafların yevmiye kaydı:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
88	-----02.03.2011----- ----- <u>770 GENEL YÖNETİM GİD.</u> 770.10 Kurul Kayıt Ücreti 770.20 Finansal Faaliyet Harcı 100 KASA HS. Satış izin ve masrafları ----- -----	2.000,00 1.000,00	3.000,00	3.000,00

Ticaret sicili masrafları, senet basımı için ödenen ilan ve tescil masraflarının yevmiye kaydı:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
100	-----08.03.2011----- ----- <u>780 FİNANSMAN GİDERL.H</u> 780.10 Ticaret Sicili Tescil Masrafları 100 KASA HS.		700,00	700,00
151	Satış izini ve masrafları -----09.03.2011----- ----- <u>780 FİNANSMAN GİDERL.H</u> 780.10 Ticaret Sicili Tescil Masrafları Gazete ilanı 191 İNDİR.KDV HS. 100 KASA HS. Senet basımı, tescil ve ilan masrafları ----- -----	400,00 50,00	450,00 81,00	531,00

Ön talep toplanması ile ilgili yevmiye kaydı:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
180	-----20.03.2011----- ----- 500 SERMAYE HESABI 501 ÖDENMEMİŞ SER.H. Ziraat bankası tarafından toplanan ön teklifler ----- -----		1.000.000,00	1.000.000,00

Senet bedellerinin satılarak hesabımıza aktarılması ve nazım hesapların kapatılması kaydı:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
193	-----25.03.2011----- ----- 780 FİNANSMAN GİDERL.H <u>102 BANKALAR H.</u> 102.01 Ziraat Bankası 501 ÖDENMEMİŞ		2.000,00 998.000,00	1.000.000,00
194	SER.H. Banka tarafından hisse senetlerinin satışı ----- 25.03.2011-----		1.000.000,00	

----- <u>950 ALACAKLI NAZIM H.</u> 950.10 Satıştaki Hisse Sen. Alacaklılar İhraç Edilen Hisse Senetleri			1.000.000,00
	<u>900 BORÇLU NAZIM H.</u> 900.10 Satıştaki Hisse Senet.		
Borçlular	Ziraat Ban. Satışa Sunulan		
His.			
Nazım hesapların kapatılması			
-----	-----		

Sermaye bedelsiz artırılmış olsaydı sadece 193 numaralı kayıttaki borçlu hesaplar yerine artırım hangi pasifteki hesaptan yapılmışsa (yedekler hesabı veya dağıtılacak karlar hesabı vb.) o hesap borçlandırılır. Diğer kayıt ve işlemler aynı şekilde uygulanır.

3.1.2. AŞ'lerde Sermaye Azaltılması ve Kayıtları

Sermayenin iş hacmine göre fazla olması, ortak ya da ortakların ayrılması, şirketin zarar etmesi durumunda sermaye azaltılabilir. Sermayesi azaltılacak şirketin en az sermayesinin 50.000,00 TL olması gerekir.

Yapılacak İşlemler:

- Ana sözleşme tadil (değişiklik) metni hazırlanır.
- Şirketin öz sermayesinin tespiti ve alacaklılarının haklarının tamamını karşılayacak miktarda aktif mevcut olduğunun tespiti için mahkemeden bilirkişi atanmasını istenir ve rapor alınır.
- Sermayenin azaltma kararının tescili için mahkemece tayin edilecek üç bilirkişi onayı ile verilen raporda, sermayenin şirket borçlarının tamamını karşılayacak aktifler ve borçların nasıl ödeneceği açıkça gösterilmelidir. Türkiye ticaret sicili gazetesinde ilânından sonra olmalıdır.
- Mahkeme kararından sonra Sanayi bakanlığından izin alınmalıdır.
- Ticaret sicili memurluğuna tescil işlemi yaptırılır.

Örnek: 25.04.2011’de Bilge Gıda Anonim Şirketimizin yönetim kurulu 9.000,00TL azaltılmasına karar vermiş, sözleşme değişikliği için mahkemeye başvurulmuştur.

29.04.2011’de yapılan incelemeler sonucunda ticaret siciline 300,00 TL harç yatırılmıştır.

15.05.2011’de azaltılacak 9.000 pay 5 ortağımıza eşit şekilde ödenerek SPK’ya bilgi verilmiştir.

Ortaklar	Pay Değeri	Pay Miktarı	Pay Tutarı
Bayram Güçlü	1TL	1.800	1.800,00TL
Elif Güçlü	1TL	1.800	1.800,00TL.
Nevzat Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Ayşe Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Tuna Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Toplam		9.000 pay	9.000,00

Yevmiye kayıtları:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
78	-----29.04.2011----- ----- <u>770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ</u> 770.10 Ticaret Sicili Tescil Masrafları 100 KASA HS.		300,00	300,00
79	Satış izin ve masrafları ----- 15.05.2011----- ----- <u>500 SERMAYE HS.</u> 500.01 Bayram Güçlü 500.02 Elif Güçlü 500.03 Nevzat Kaya 500.04 Ayşe Kaya 500.05 Tuna Kaya <u>331 ORTAK.BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Bayram Güçlü 331.02 Elif Güçlü 331.03 Nevzat Kaya 331.04 Ayşe Kaya 331.05 Tuna Kaya	1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00	9.000,00	9.000,00
80	Ortaklardan hisse senetlerinin toplanması ----- 15.05.2011----- -----	1.800,00 1.800,00 1.800,00	9.000,00	

<u>331 ORTAK.BORÇLAR HS.</u>	1.800,00		
331.01 Bayram Güçlü			
331.02 Elif Güçlü			9.000,00
331.03 Nevzat Kaya			
331.04 Ayşe Kaya			
331.05 Tuna Kaya		18.300,00	
100 KASA HS.			18.300,00
İptal edilen hisse senedi bedellerinin ödenmesi			

Toplam			

3.2. Limitet Şirketlerde Sermaye Hareketleri

Limitet şirketlerde sermaye hareketini iki başlık altında ele alabiliriz.

3.2.1. Limitet Şirketlerde Sermayenin Artırılması

Şirketlerde kuruluş sermayenin ne kadar olduğu belirtilir. Ancak ekonomik hareketler sonucunda kuruluşta konulan sermaye yeterli gelmeyebilir.

Sermaye artırımı için yapılacak işlemler anonim şirketlerde anlatıldığı gibidir. İşlemlerden sonra ticaret sicili memurluğundan alınan ilan kararı ticaret sicil gazetesinde yayınlanarak işlem kesinleşir.

Yapılacak kayıt ve işlemler anonim şirketteki ile aynı şekilde uygulandığından tekrar ele alınmamıştır.

3.2.2. Limitet Şirketlerde Sermayenin Azaltılması ve Kayıtları

Limitet şirketlerde sermaye azaltılmasında TTK'nin anonim şirketlerdeki sermaye azaltılmasına ilişkin hükümler uygulanır. Her ortağın koymuş olduğu sermaye miktarı 50.000 TL'dan esas sermaye ise 5 milyardan aşağı indirilemez(TTK 517). Şirket alacaklılarının haklarının tamamen karşılayacak miktarda aktiflerin mevcut olduğunun tespitine dair mahkemeden rapor alınmadan sermayenin azaltılmasına karar verilemez.

Sermayenin azaltılmasında yapılacak işlemler:

- Sermayenin azaltılmasına ortaklar genel kurulu tarafından karar defterine karar alınır.
- Alınan karara gereğince hazırlanan sözleşme değişikliği notere onaylatılır.
- Sermayenin azaltılmasına rağmen, alacaklıların haklarının kaybolmayacağına dair Ticaret mahkemesinden alınan bilirkişi raporu
- İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğünden alınan izin belgesi
- Sermayenin azaltılmasına ilişkin ana sözleşme değişikliği metni, sicile tescil ve ilan ettirilir.
- Ticaret sicili gazetesinde şirket sözleşmesi yeni haliyle 3 defa ilan edilir. İlanda ilan tarihinden itibaren 2 ay içinde alacaklılara ödemenin yapılacağı veya teminatları açıklanır.
- Alacaklılara ayrıca davet mektubu gönderilir.

Örnek: Can Gıda Pazarlama Limitet Şti. 900.000TL sermayesini 100.000TL azaltacaktır.

1. Gerekli işlemler tamamlanmış bunun için alınan karar gereğince hazırlanan yeni sözleşme notere 15.04.2011 günü onaylatılmış ve aynı gün ticaret siciline başvurulmuştur. Yapılan işlemler için 24 TL KDV, 100 TL noter ve sicil harçları aynı gün kasadan ödenmiştir.

2. 18.05.2011 günü gazetede 3. kez ilan verilmiş olup ortaklara davet mektupları gönderilmiştir.

3. 20.05.2011 tarihinde ortaklara paylarına düşen sermaye miktarı eşit olarak peşin ödenmiştir.

Yevmiye kayıtlarımız şöyle olacaktır:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
73	-----15.04.2011----- ----- <u>770 GENEL YÖNETİM GİDERL.H</u> 770.10Ticaret Sicili Noter Masrafları 191 İNİDİRİLECEK KDV HS. 100 KASA HS.		100,00 24,00	124,00
89	Noter ve sicil masrafları ----- 18.05.2011----- ----- <u>500 SERMAYE HS.</u> 500.01 Bilge Can 500.02 Erkin Can <u>331 ORTAK.BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Bilge Can 331.02 Erkin Can	50.000,00 50.000,00 50.000,00 50.000,00	100.000,00	100.000,00
100	Ortaklara ödenecek sermaye payının hesaba devri ----- 20.05.2011----- ----- <u>331 ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Bilge Can 331.02 Erkin Can 100 KASA HS. Ortaklara azaltılan paylarının ödenmesi ----- -----	50.000,00 50.000,00	100.000,00	100.000,00

Sermaye geçmiş yılın zararıyla veya sermayeden karşılanabilir. Böyle durumlarda aşağıdaki kayıt yapılır;

Zarar (hangi değerden karşılanıyorsa onunla ilgili hesap) sadece yedeklerden karşılandığında borçlu hesap sadece yedekler olacaktır.

Zararın tamamı sermayeden karşılandığında ise borçlu hesap sermaye hesabı olacaktır.

----- / -----
542 OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER HS.
500 SERMAYE HS
580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HS
Zararın yedek akçe ve sermayeden karşılanması

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sermaye arttırma kararı alınız.	➤ Sermaye artırma veya azaltma kararını önce karar defterine yazınız. ➤ Alınan karar gereğince yapılacak işlemin türünü belirleyiniz.
➤ Sermaye arttırma yollarını belirleyiniz.	➤ Sermaye artırımını bedelli mi, halka arz yoluyla mı onu belirleyiniz.
➤ Sermaye artırım işlemlerini yazınız.	➤ Yapılacak işlemleri sıralayınız.
➤ Sermaye azaltma kararı alınız.	➤ Sermaye azaltılmasına ilişkin kararınızı gözden geçiriniz.
➤ Sermaye azaltma şekillerini belirleyiniz.	➤ Sermaye azaltılma yollarını gözden geçiriniz.
➤ Sermaye değişikliği ile ilgili sözleşmedeki değişiklikleri hazırlayınız.	➤ Ana sözleşmenin değişecek maddesine ilişkin değişiklik metni hazırlayınız. ➤ Değişikliği ticaret siciline gönderiniz.
➤ Kararı ticaret siciline tescil ve ilan ettiriniz.	➤ Değişikliğin ilanı için ticaret siciline başvurunuz.
➤ Sermaye arttırma veya azaltma taahhüdünü yevmiye ve büyük deftere kaydediniz.	➤ Yapılan işlemin ilgili yevmiye kaydını yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

- Aşağıdakilerden hangisi anonim şirketlerin sermaye artırımı yollarından biri değildir?
 - Yedek akçenin sermayeye eklenmesiyle,
 - Yeniden değerlendirme yoluyla,
 - Ortakların sermaye taahhütlerini artırmak,
 - Şirketi satmak ile,
- Sermaye artırımında hisse senetlerinin ortağa verilen kısmının bedelinin ortaktan nakit olarak alınmasına ne ad verilir.
 - Bedelsiz sermaye artırımı
 - Bedelli sermaye artırımı
 - Sermaye azaltılması işlemi
 - Sermayenin ödenmesi
- Halka kapalı anonim şirketin sermaye artırımı için hisse senetlerinin yazılı değeri en az ne kadar olmalıdır.
 - 10 trilyon
 - 20 trilyon
 - 8 trilyon
 - 9 trilyon
- Sermayesi azaltılacak şirketin en az sermayesinin ne kadar olması gerekir?
 - 69.000TL
 - 70.000TL
 - 50.000TL
 - 10.000TL
- Sermaye değişiklikleri için hazırlanarak ticaret siciline verilen belge hangi belgedir?
 - Sermaye tadil metni
 - Sermaye artırma kararı
 - Sermaye azaltma kararı
 - Tescil belgesi
- Geçmiş yıl zararları karar alınmak koşuluyla bilançodaki hangi hesaplardan karşılanabilir?
 - Sermayeden
 - Sermaye ve yedek akçeden
 - Yedek akçeden
 - Hiç birinden karşılanamaz
- Sermaye şirketlerinde sermaye değişiklikleri hangi gazetede tescil ve ilan edilmelidir?
 - Yerel gazetede
 - Ticaret gazetesinde
 - Ticaret sicili gazetesinde
 - Hiç birinde

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili konuları tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

B. UYGULAMALI TEST

Aşağıdaki uygulama sorusunu kendi kendinize çözümlayiniz.

Örnek: 25.04.2011 tarihinde Bilge Gıda Anonim Şirketimizin yönetim kurulu 9.000,00TL azaltılmasına kara verilmiş, ana sözleşme tadil metni hazırlanarak mahkemeye başvurulmuştur.

29.04.2011'de yapılan incelemeler sonucunda ticaret siciline 300,00 TL harç yatırılmıştır.

15.05.2011'de azaltılacak 9.000 pay 5 ortağımıza eşit şekilde ödenmiştir. Kendilerinden alınan paylar iptal edilerek SPK'ya bilgi verilmiştir.

Ortaklar	Pay Değeri	Pay Miktarı	Pay Tutarı
Bayram Güçlü	1TL	1.800	1.800,00TL
Elif Güçlü	1TL	1.800	1.800,00TL.
Nevzat Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Ayşe Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Tuna Kaya	1TL	1.800	1.800,00TL.
Toplam		9.000 pay	9.000,00

DEĞERLENDİRME

Sorunun cevabını modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Cevap anahtarında büyük defter kayıtları yer almamaktadır. Bazı yevmiye kayıtlarını yapabilmemiz için büyük defter kayıtlarını da işlemeniz gerekmektedir. Uygulamakta güçlük çektiğiniz bölümler için modülün ilgili bölümlerine tekrar bakınız.

B. UYGULAMALI TEST

Bu olaylarla ilgili olarak aşağıda verilen uygulamalı testi yapınız. İşlemlerin onaylanması için öğretmeninizden yardım alınız. Uygulama sorusunu bu ölçütlere göre tamamlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Sermaye arttırma kararı alabilir misiniz?		
2. Sermaye arttırma yollarını biliyor musunuz?		
3. Sermaye artırım işlemlerini yazabilir misiniz?		
4. Sermaye azaltma kararı alabilir misiniz?		
5. Sermaye azaltma şekillerini sayabilir misiniz?		
6. Sermaye değişikliği ile ilgili sözleşmedeki değişiklikleri hazırlayabilir misiniz?		
7. Kararı ticaret siciline tescil ve ilan ettirebilir misiniz?		
8. Sermaye arttırma veya azaltma taahhüdünü yevmiye ve büyük deftere kayıt edebilir misiniz?		
9. Sermaye değişikliği ile ilgili diğer işlemleri de kayıt edebilir misiniz?		
10. Sermaye değişikliği bilgilerini bilgisayara işleyebilir misiniz?		

DEĞERLENDİRME

Modülü tamamladınız. Şimdi sorulara vermiş olduğunuz cevapları cevap anahtarını göz önüne alarak kendinizi değerlendiriniz.

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa eksiklerinizi gidermek için ilgili öğrenme faaliyetini, gerekirse modülü tekrar ediniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile sermaye şirketlerinin kâr/zarar dağıtımını ile ilgili işlemleri kayıt edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Yerel gazetelerin ilan sayfalarını inceleyerek kâr dağıtımına ilişkin ilanlar bulunuz.
- İnternette büyük bir şirketin bu yılsonunda kâr mı? Zarar mı? Ettiğini araştırınız.

4. SERMAYE ŞİRKETLERİDE KÂR/ZARAR DAĞITIMI

Şirketler kâr elde etmek amacı ile kurulurlar. Kâr bir faaliyet yılı sonucunda aktifte artışa neden olan karşılıksız edinimler olarak tanımlanabilir. Her yıl bilançonun aktifinde meydana gelen artışlar kâr olarak ifade edilir. Anayasamıza göre ülkemizde herkes gelirine göre vergi ödemek zorundadır. Şirketler de her yılın kârı üzerinden % 20 kurumlar vergisi ödemelidir.

Bu nedenle aşağıdaki kişiler kurumlar vergisi (mükellefidir) ödemek zorundadırlar;

- Sermaye Şirketleri,
- Kooperatifler,
- İktisadi Kamu Müesseseleri,
- Dernek ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler,
- İş Ortaklıkları.

4.1. Kâr Dağıtım Tablosu

Kâr dağıtım tablosu; dönem kârının, nasıl ve nerelere dağıtıldığını gösteren finansal tablodur. Yasal yükümlülüklerle ve ana sözleşmedeki kurallara bakılarak hazırlanır. Muhasebenin bilgi verme fonksiyonu gereğince hazırlanması gerekir.

Standart kâr dağıtım tablosu şöyledir:

..... ŞİRKETİ'NİN/...../.....-...../...../.....
DÖNEMİ KÂR DAĞITIM TABLOSU

A.DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI	Önc. Dönem	Cari Dönem
1. DÖNEM KÂRI		
2.ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜM. (-)...... <ul style="list-style-type: none">• Kurumlar vergisi• Gelir vergisi stopajı• Diğer vergi ve yasal yükümlülükler NET DÖNEM KÂRI		
3. GEÇMİŞ DÖNEM ZARARI (-)		
4. I. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)......		
5.İŞLETMEDE BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)...... DAĞITILIR NET DÖNEM KÂRI		
6. ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)...... <ul style="list-style-type: none">• Adi hisse senedi sahiplerine• İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine		
7. PERSONEL TEMETTÜ (-).....		
8. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-).....		
9. ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ <ul style="list-style-type: none">• Adi hisse senedi sahiplerine• İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine		
10. II. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)......		
11. STATÜ YEDEKERİ (-).....		
12. OLAĞAN DIŞI YEDEKLER (DAĞITILMAMIŞ KÂR)		
13. DİĞER YEDEKLER		
14.ÖZEL FONLAR		
B.YEDEKLERİN DAĞITIMI		
1. DAĞITILAN YEDEKLER (-).....		
2. II.TERTİP YASAL YEDEKLER (-)		
3. ORTAKLARA PAY (-) <ul style="list-style-type: none">• Adi hisse senedi sahiplerine• İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine		
4. PERSONELE PAY (-)		
5. YÖNETİM KURULUNA PAY (-)		
C. HİSSE BAŞINA KÂR <ul style="list-style-type: none">• Adi hisse senedi sahiplerine (%TL)• İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine(%TL)		
D.HİSSE BAŞINA TEMETTÜ <ul style="list-style-type: none">• Adi hisse senedi sahiplerine(%TL)• İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine(%TL)		

Kâr Dağıtım Tablosu Düzenleme Kuralları

- “Dönem Kârının Dağıtım” bölümünde; dönem karından yapılacak yasal kesintiler, ortaklara düşen kâr payları ve şirkette bırakılacak kârlar belirtilir.
- Yedeklerden Dağıtım bölümünde, isteğe dayalı yedeklerden nasıl dağıtım yapılacağı gösterilen bu bölüme uygulamada fazla yer verilmez.
- Diğer bölümlerde ise hisse başına düşen kâr ve temettüleri bulunmaktadır.

4.2. Mali Kârın Hesaplanması

Şirketlerin ticari faaliyetleri sonucunda hesapladıkları olumlu farka **ticari kâr** denir. Kâr hesaplanırken gelirler ve giderler birbirinden çıkarılır. Vergi kanunları işletmenin ödediği bazı giderlerin gelirlerden düşülmesine izin vermez. Bu giderlere **kanunen kabul edilmeyen giderler** denir. Vergi kanunları bazı gelirleri (kazançları) ise kurumlar vergisinin dışında bırakır. Vergi dışı bırakılan bu gelirlere ise **indirim** veya **istisna** denir. Mali kârın formülü:

Mali Kâr = Ticari kâr + (Kanunen kabul edilmeyen giderler) - (İstisnalar) - (Bu yıla düşen geçmiş yıl zararı payı)

Mali kâr üzerinden de 2006 yılı için % 20 olarak kurumlar vergisi hesaplanır.

- **KVK'na göre ticari kazançta eklenecek kanunen kabul edilmeyen giderler:**
 - Öz sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizler
 - Her ne şekilde olursa olsun ayrılan ihtiyat akçeleri
 - Dar mükellefiyete tabi kurumlara özgü bazı giderler
 - Her türlü para cezaları, vergi cezaları, gecikme zamları ve faizleri
 - Menkul kıymetlerin itibari değerlerinin altında satışından doğan zararlar ile ödenen masraflar r
 - Her türlü tekel ürünlerine ait ilan ve reklâm giderlerinin %50'si
 - İşletmenin esas faaliyet konusu ile kullanılmayan taşıt giderleri ve amortismanları
 - Sosyal sigortalar kurumuna ödenmeyen SSK primler
 - Hırsızlık olaylarından kaynaklanan kayıplar
 - Kanunu sınırların üzerinde yapılan bağış ve yardımlar
- **Geçmiş yıl zararlarının kurum kazancından indirilmesi:** Kâra kanunen kabul edilmeyen giderler eklendikten sonra geçmiş yıl zararları da çıkarılır. Zararın meydana geldiği yıldan başlayarak 5 yıl içinde indirilmesi gerekir. Aksi halde indirilemez.
- **Ticari kazançtan indirilecek (istisnalar) gelirler şunlardır:**
 - Yurt içi ve yurt dışı iştirak kazançları, yurt dışı iştiraklerinin bu kurumun toplam aktif içindeki payının %75 olması gerekir.
 - Üretim, tüketim ve kredi kooperatiflerinden elde edilen risturnlar(kar payları)
 - Fonların sadece portföy işletmeciliğinden elde ettikleri kazançları,
 - Gayrimenkul yatırım fonları ve ortaklıklarının bütün faaliyetleri istisna kapsamına alınmıştır. (Yabancı para alım satımı yapanlar bu istisnanın dışındadır.)
 - Rüşhan hakkı ve sermaye artırımı yolu ile elde edilen hisse senetlerinin değer artış kazançları,

- İşletme içindeki eğitim, öğretim ve iyileştirme merkezlerinin kazançları (üniversite ve öğrenci etüt eğitim merkezleri dışındadır.)
- Maden Kanununa göre yürütülen arama ve sondaj faaliyetleri için yapılan harcamaları,
- OHAL bölgesinde ve bölgeye göre değişen yatırım indirimleri,
- Türk uluslararası gemi siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi ve devrinde kazanç istisnası
- Yazılım ve ar-eg'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançları
- Serbest bölgelerde elde edilen kazanç istisnası

Aşağıdaki istisnalar YMM tasdiklendikten sonra indirilebilir;

- Yatırım indirimleri,
- Gayrimenkul ve iştiraklerin satışından doğan kazançlar,
- A Tipi yatırım fonlarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançlar,
- OHAL bölgesinde ve diğer yörelerde elde edilen kazançlar,

4.3. Gelir Vergisinin Hesaplanması

Dağıtılan kârlar üzerinden kar dağıtımı yapılmadan önce ortakların kâr payından % 15 gelir vergisi kesilmelidir. Kesilen gelir vergisi muhtasar beyannameyle vergi dairesine ödenir. Kâr dağıtımı yapılmazsa bu vergi hesaplanmaz.

Şirket holding ise satın aldıkları yavru şirketlerden yılsonunda kâr payları üzerinden vergi ödemez. Kurumlar vergisi sermayenin yaygınlaşması için böyle bir düzenleme getirmiştir. Ancak holding aldığı kâr payını ortaklarına dağıtmaya karar verirse o zaman gelir vergisi ödemek zorundadır.

Yavru şirkete kâr dağıtımı yapıldıktan sonra dağıtılacak kâr holdinge vergi kesilmeden aktarılır. Kurumlar vergisi tüzel kişilere dağıtılan kâr paylarını vergi dışında bırakmıştır.

4.4. Kurumlar Vergisinin Hesaplanması

Şirketin kurumlar vergisi = Mali Kâr X % 20 şeklinde hesaplanır. Hesaplanan vergi kurumlar vergisi beyanamesi ile ödenir.

Örnek: Aşağıda bilgileri verilen şirketin **mali kârını** hesaplayalım;

Ticari bilanço kârı.....	2.000.000,00TL
Kanunen kabul edilmeyen giderleri	100.000,00 TL
İştirak kazançları.....	150.000,00 TL
Emisyon primi kazancı	50.000,00 TL
Teknoloji geliştirme bölgesinde elde edilen kazancı	100.000,00 TL
Geçmiş yıl zararları	400.000,00 TL

Mali Kâr = Ticari kâr + (Kanunen kabul edilmeyen giderler) - (İstisnalar) - (Bu yıla düşen geçmiş yıl zararı payı)

Mali Kâr = 2.000.000,00+100.000,00 - (150.000,00+50.000,00+100.000,00) - (400.000,00)
Mali Kâr = 2.100.000,00 - 300.000,00 - (400.000,00)
= 1.800.000,00 - 400.000,00= **1.400.000,00** Mali Kâr (Kurumlar vergisi matrahı) bulunur.

Şimdide verdiğimiz bilgiler ile anonim şirketin kârını hesaplayalım:

Örnek: Cömert turizm ticaret anonim şirketinin 2006 yılı dönem Kârı 40.000,00 TL'dir. Şirketin gelirleri arasında 5.000, 00TL iştirak kazancı istisnası, ayrıca 500,00TL'de kabul edilmeyen gideri vardır.

Dönem Karı	40.000,00
İstisnalar (-), (iştirak kazancı).....	(5.000,00)
İlaveler (+), (Kanunen Kabul edilmeyen giderler).....	<u>500,00</u>
Mali Kâr.....	35.500,00
Kurumlar vergisi (35.500,00TL X 0, 20).....	<u>(7.100,00)</u>
Dağıtılabilir Net Kârı.....	28.400,00 TL olarak hesaplanmıştır.

➤ **Dağıtılabilir net kârın dağıtımı:**

Anonim şirketler, bütün sermaye şirketleri gibi kâr dağıtımını yapmadan önce yedeklerini hesaplar ve ayırır. Yedekler özelliklerine göre yasal yedekler ve isteğe bağlı yedekler olmak üzere iki grupta toplanır:

4.5. Yedeklerin Hesaplanması

Sermaye şirketleri ana sözleşmelerine yazmak kaydı ile net kârdan çeşitli isimler altında yedek akçe ayırabilirler. Bu şirketin kendi isteğine bağlıdır. Ancak TTK'ye göre I. Tertip ve II. Tertip yedek akçe ayrılmasını zorunlu kılmıştır.

- **I.tertip yedek akçe:** Her yıl safi kârın (net kârından) % 5 i I.tertip yedek akçe olarak ayrılır. I. tertip yedek akçe, ödenmiş sermayenin beşte biri (1/5) buluncaya kadar ayrılır. Ödenmiş sermayenin 1/5'ini aşamaz.
- **II. Tertip yedek akçe:** Kurumlar vergisi, 1.tertip yedek akçe ve 1. Temettü şirketin dönem kârından ayrıldıktan sonra ortaklara ve kâra iştirak eden diğer kimselere dağıtılması kararlaştırılmış olan kısmın % 10'u 2. Tertip yedek akçe olarak ayrılır. Kâr dağıtılacaksa hesaplanır. Kâr dağıtılmayacaksa hesaplanmaz.
- **İsteğe Bağlı Yedekler**
İsteğe bağlı olarak yönetim kurulunun teklifi ve genel kurul kararı ile ayrılacak yedek akçelerdir.

4.6. Anonim Şirketlerde Kar Dağıtım

Anonim şirketlerin kâr dağıtım, özellikle gelir vergisi stopajı bakımından kapalı ve halka açık anonim şirketlerde farklılık göstermektedir.

➤ Aile Anonim Şirketlerinde Kâr Dağıtım ve Kayıtları

Aile anonim şirketleri adından da anlaşılacağı gibi halka açık olmayan kapalı şirketler anlamına gelir. Hisse senetleri genellikle yakınlar arasında paylaşılır. Kâr dağıtımında;

- Net Kârın Hesaplanması
- I.Yedek Akçe Hesaplanması
- I.Temettü Hesaplama
- II. Yedek Akçe Hesaplanması
- II. Temettü Hesaplanması

Örnek: Kutay Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin ödenmiş sermayesi 100.000,00TL. dir. 2006 yılı ticari karı 239.000,00TL olan şirketin 5 ortağı kârın tamamını dağıtma kararı almıştır. Bu dönem 1.000,00TL kanunen kabul edilmeyen gider ve 2005 yılından kalma 20.000,00TL geçmiş dönem zararı vardır. Ortaklara payları 20.01.2006 tarihinde ödenecektir. Şirketin şimdiye kadar ayırdığı 1. Tertip yedek akçe tutarı 7.000,00 TL'dir.

Sırası ile yapacağımız hesaplamalar:

1)

Dağıtılabilir Net Kârın Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Kurumun 2006 Yılı Bilânço Kârı	229.000,00
K.K.Edilmeyen Giderler (+)	1.000,00
Geçmiş Yıl Mali Zararı (20.000,00) (-)	(20.000,00)
Mali Kâr	210.000,00
Kurumlar Vergisi (210.000,00x0.20) (-)	(42.000,00)
Dağıtılabilir Net Dönem Kârı	168.000,00

2)

I.Yedek Akçenin Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Ödenmiş sermaye	100.000,00
1.yedek akçe ayırma sınırı: $100.000,0/5 = 20.000,00$	
Bu yıl ayrılacak yedek akçe tutarı (20.000,00 - 7.000,00) =13.000,00	13.000,00
I.yedek akçe (Dönem Net Karı x % 5) olarak hesaplanır.	8.400,00

3)

I.Temettünün Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Ödenmiş sermayenin % 5 i 100.000,00X0,05	5.000,00

4)

II. Yedek Akçenin Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Dağıtılacak Dönem Kârı	168.000,00
I. yedek Akçe	(8.400,00)
I. Temettü	(5.000, 00)
II.yedek akçe (154.600,00x %10)	15.460,00

5)

II. Temettünün Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Net Kâr	168.000,00
I. Tertip Yedek Akçe	(8.400,00)
I. Temettü	(5.000, 00)
II. Yedek Akçe	(15.460,00)
(Net kârdan parantez içindekiler çıkarılarak bulunur.)	139.140,00

6)

Ortaklara Dağıtılacak Karın Belirlenmesi	Hesaplama Sonuçları
I. Temettü	5.000, 00
II. Temettü	139.140,00
Ödenecek kâr tutarı	144.140,00

Hisse başına ödenecek kâr = $\frac{\text{Net Dağıtılacak Kâr}}{\text{Hisse senedi sayısı}} = \frac{144.140,00}{10.000} = 14,414$ TL olur.

Kâr dağıtım tablosu aşağıdaki gibi düzenlenir:

Cari Dönem

Kutay Tekstil Sanayi Ve Tic. A.Ş. Kâr Dağıtım Tablosu

A.DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI	230.000,00
1. DÖNEM	
KÂRI	(42.000, 00)
2.ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)	188.000,00
• Kurumlar vergisi 42.000,00	(20.000,00)
NET DÖNEM	(8.400,00)
KÂRI	
3. GEÇMİŞ DÖNEM ZARARI (-)	-----
	159.600,00
4. I. YASAL YEDEK AKÇE (-)	(5.000,00)
5.İŞLETMEDE BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)	154.600,00
DAĞITABİLİR NET DÖNEM	
KÂRI	
6. ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)	139.140,00 21.621,00
KALAN	-
KÂR	144.140,00
7. PERSONEL TEMETTÜ (-)	14,414
8. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)	
9.ORTAKLARA TEMETTÜ	İKİNCİ
10.II.YASAL YEDEK AKÇE(-)	
B.YEDEKLERDEN DAĞITIM	
C. TOPLAM	
TEMETTÜ	
• Hisse başına temettü tutarı (TL)	

Yukarıda belirlenen kayıtlar, 2005 yılının kapanış yevmiye kaydından önceki son kayıttır. Yukarıdaki yevmiye kayıtları kod numaralarıyla takip edilirse diğerleri kapanır ve sadece bilançoda “370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI “ile”590 DÖNEM NET KÂRI HESABI “ kalır.

Bu hesaplar bilânçonun pasifinde yer alır. Bu işlemlerin devamı olarak 2006 yılı yevmiye kayıtları ise şöyle devam edecektir. Bu yılda elde edilen net kâr 168.000,00TL.dir. Yıl sonunda vergi karşılıkları ayrılır. Geçmiş yıl zararları düşülür.

2006 yılında yapılması gerekli kayıtlar şöyledir.

S.N.	A Ç I K L A M A	Borç	Alacak
82	-----31.12.2005----- ----- 691 DÖN.KARI VERGİ VE DİĞ.YASAL <u>YÜKÜM..KARŞ H.(-)</u> 691 01- Kurumlar Vergisi 370 DÖN.K.VERGİ VE DİĞ. <u>YASAL</u> <u>YÜKÜM..KARŞ H.</u>	42.000,00	42.000,00
83	370.01-Kurumlar Vergisi Dönem kârından vergi karşılığının ayrılması ----- 31.12.2005 ----- ----- 690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI H. 691 DÖN.KARI VERGİ VE	230.000,00	42.000,00
84	<u>DİĞ.YASAL</u> <u>YÜKÜM..KRS.</u> 691 01- Kurumlar Vergisi 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS	188.000,00	188.000,00 168.000,00 20.000,00
85	Dönem net karının belirlenmesi ----- 31.12.2005 ----- ----- 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS 590 DÖNEM NET KÂRI H 580 GEÇ.YIL ZARAR.H. Dönem net Karının bilânço hesabına	168.000,00	168.000,00

devri ----- 31.12.2005-- ----- 590 DÖNEM NET KÂRI H. 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS Dönem net karının bilanço hesabına devri ----- ----- Toplam			
---	--	--	--

Yeni faaliyet yılının ilk günü hesaplanan net kar geçmiş yıl karları hesabına devir edilerek kapatılır.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	-----01.01.2011----- ----- 590 DÖNEM NET KÂRI HESABI 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HESABI Önceki (2006) yıla ait kârın ilgili hesaba devri ----- -----		168.000,00	168.000,00

Yukarıdaki kayıt, yeni yılın bilânço açılış maddesinden sonra yapılır. Bu kayıtla “590 DÖNEM NET KÂRI HESABI” kapatılarak “570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HASABI” na devredilir.. Sonra ortaklara ödenecek kâr payının tahakkuk kaydının yapılması gerekir. Bu kayıta “570 GEÇMİŞ

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
45	-----10.01.2006----- ----- 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HESABI <u>331 ORTAKLARA</u> <u>BORÇ. H.</u> 331.10 I.Temettü 331.20 II.Temettü <u>540 YASAL YEDEKLER</u> 540.10 I. yedek akçe 540.20 II. yedek akçe Önceki (2005) yıla ait kârının dağıtımı ----- -----		168.000,00	144.140,00
		5.000,00		
		139.140,00		
				23.860,00
			8.400,00	
			15.460,00	

YILLAR KÂRLARI HASABI” borçlandırılarak kapanır.

Ortaklara kâr payı ödendiğinde aşağıdaki kayıt yapılır:

Kâr dağıtımını nedeniyle, ortağı olduğu limitet şirketten " kâr payı", anonim şirketten de "temettü geliri" elde edenlerin, bu gelirlerinin yıllık gayrisafi tutarı 38 bin TL'yi aşmışsa, gelirlerinin yarısını beyan edecekler.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
46	-----10.01.2006----- ----- <u>331 ORTAKLARA BORÇ. H.</u> 331.10 I.Temettü 331.20 II.Temettü 100 KASA HESABI Ortaklara temettülerin nakden ödenmesi ----- -----	5.000,00 139.140,00	144.140,00	144.140,00

Kurumlar vergisinin nisan ayında tahakkuk ettirilip ödenmesi halinde yapılması gerekli yevmiye kaydı aşağıdaki gibidir;

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
255	-----15.04.2011----- ----- <u>370 DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASALYÜKÜML. KARŞILIKLARI HS</u> 370.01 Kurumlar vergisi 360 ÖDE. VERGİ VE FON. H.		42.000,00	42.000,00
256	360.02 Kurumlar vergisi Kurumlar vergisinin tahakkuk kaydı ----- 30.04.2006 ----- ----- <u>360 ÖDENECEK VERGİ VE FON. H.</u> 360.02 Kurumlar vergisi 100 KASA HESABI Kurumlar vergisinin ödenmesi ----- -----		42.000,00	42.000,00

➤ Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım ve Kayıtları

Halka açık anonim şirketlerin kâr dağıtımına ait ilkelere TTK yanında SPK' de tespit etmektedir.

SPK' ye göre halka açık anonim şirketlerde, 1.temettü tutarı, dağıtılabılır kârın en az %50'sinden az olamaz ve şirket ana sözleşmesinde birinci temettü oranının gösterilmesi zorunludur. Yedek akçeler ve 1. Temettü ayrılmadıkça kâr ertesi yıla devredilemez, başka yedek akçe ayrılamaz.

Örnek: Halka açık Hande Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin sermayesi 400.000X 1,00TL= 400.000,00TL olup tamamı ödenmiştir. Sermaye nominal değeri 1,00TL olan 400.000 hisse senedinden oluşmaktadır. Şirketin 2005 yılı dönem kârı 60.000,00 TL'dir. Dönem kârından yapılacak indirim ve ilaveler yoktur. Şirketin ödediği geçici vergi 7.900,00 TL'dir.

Şirket genel kurulu, ilgili kanunlar ve ana sözleşme hükümleri gereğince yasal kesintilerden sonra kalan kârın dağıtımına 31.12.2005'de karar vermiştir. Şirketin şimdiye kadar ayırdığı 1.tertip yedek akçe tutarı 2.000.000 TL dir. Şirket genel kurulu, 31.12.2005'de dönem karından yasal kesintiler yapıldıktan sonra kalanın dağıtımına ilişkin dönem sonu finansal tablolarını onaylamıştır.

Kurumlar Vergisinin Hesaplanması

Dönem kârı	=	60.000,00TL (indirim veya ilave yoktur.)
Kurumlar vergisi	$60.000,00 \times 0,20$	= <u>12.000,00TL</u>

1.Tertip Yedek Akçenin Hesaplanması

1.tertip yedek akçe	$60.000,00 \times 0,05$	= <u>3.000,00TL</u>
---------------------	-------------------------	----------------------------

Ortaklara 1. Temettünün Hesaplanması

1.temettü	$400.000,00 \times 0,05$	= <u>20.000,00 TL</u>
-----------	--------------------------	------------------------------

2. Tertip Yedek Akçenin Hesaplanması

Dönem kârı	=	60.000,00TL
Kurumlar vergisi(-)	=	(12.000,00TL)
1.tertip yedek akçe(-)	=	(3.0000,00TL)
1.temettü(-)	=	(20.000,00TL)
2.tertip yedek akçe matrahı	=	25.000,00TL
2.tertip yedek akçe	$25.000,00 \times 0,10$	= <u>2.500,00TL</u>

Ortaklara 2. Temettünün Hesaplanması

Dönem kârı	=	60.000,00TL
Kurumlar vergisi(-)	=	(12.000,00TL)
1.tertip yedek akçe(-)	=	(3.000,00TL)
1.temettü(-)	=	(20.000,00TL)
2.tertip yedek akçe(-)	=	(2.500,00TL)
2.temettü	=	<u>22.500,00TL</u>

Gelir Vergisi Stopajının Hesaplanması

1.temettü	=	20.000,00TL
2.temettü	=	<u>22.500,00TL</u>

Gelir vergisi stopajı matrahı

=42.500,00TL (Toplam Temettü)

Hisse Temüttüsü = (I.temüttü + II.temüttü) = 22.500,00 TL +20.000,00 TL = **0,10625 TL**

Hisse senedi sayısı

400.000 adet

Hande Otomotiv Sanayi Ve Ticaret A.Ş.'Nin Kâr Dağıtım Tablosu

A.DÖNEM NET KÂRININ DAĞITIMI

1. DÖNEM KÂRI.....

60.000,00

2. ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-).....

(12.000,00)

Kurumlar vergisi.....12.000.00

DÖNEM NET KÂRI

48.000,00

3. GEÇMİŞ DÖNEM ZARARI (-)..... -

4.1. TERTİP YEDEK AKÇE (-).....

(3.000, 00)

5.İŞLETME BIRAKILMASI ZOIRUNLU YASAL FONLAR (-)..... -

DAĞITILABİLİR DÖNEM NET KÂRI.....

45.000.00

6. ORTAKLAR 1. TEMETTÜ (-).....

(20.000,00)

KALAN KÂR.....

22.500,00

7. PERSONELE TEMETTÜ (-).....

-

8. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ.....

-

9. ORTAKLARA 2. TEMETTÜ (-).....

(22.500,00)

10.2. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (--)......

(2.500,00)

B.YEDEKLERDEN DAĞITIM

C. HİSSE BAŞINA TEMETTÜ TUTARI (TL).....

0,10625

Dönem sonundaki kârın net kâra aktarılması:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
109	-----31.12.2005----- ----- 691 DÖNEM KÂRI VER.DİĞ.Y.YÜK.KARŞ. 370 DÖNEM KÂRI VERGİ VE 110 DİĞER YAS.YÜK.KARŞ.H. 370.01 Kurumlar vergisi Dönem kârından vergi karşılığının ayrılması ----- 31.12.2005 ----- ----- 111 690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI HESABI 691 DÖNEM KAR. VER. DİĞ. Y.YÜK.KARŞ. 692 DÖNEM NET K/ZARARI Dönem net kârının belirlenmesi ----- 31.12.2005 ----- ----- 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS 590 DÖNEM NET KÂRI H. Dönem net Kârının bilânço hesabına devri ----- -----		12.000,00 60.000,00 48.000,00 48.000,00	12.000,00 12.000,00 48.000,00 48.000,00

2006 yılında yapılması gerekli kayıtlar şöyledir:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	-----01.01.2006----- ----- 590 DÖNEM NET KÂRI HESABI 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂR.H. Önceki (2005) yıla ait kârın ilgili hesaba devri ----- -----		48.000,00	48.000,00

Bu kayıtla “590 DÖNEM NET KÂRI HESABI” kapatılarak “570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HASABI” na devredilerek kapatılır.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
2	-----10.01.2006----- ----- 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂR.H. 331 ORTAKLARA <u>BORÇLAR H.</u> 331.10 1.Temettü 331.20 2.Temettü 540 YASAL YEDEKLER 540.10 1. Tertip yedek akçe 540.20 2. Tertip yedek akçe Önceki (2005) yıla ait kârının dağıtımı ----- -----	20.000,00 22.500,00 3.000,00 2.500,00	48.000,00	42.500,00 5.500,00

Ortaklara kâr payı ödendiğinde aşağıdaki kayıt yapılır:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
3	-----10.01.2006----- - <u>331 ORTAKLARA BORÇLAR HESABI</u> 331.10 1.Temettü 331.20 2. Temettü 100 KASA HESABI Temettülerin ortaklara nakden ödenmesi ----- -----	20.000,00 22.500,00	42.500,00	42.500,00

Kurumlar vergisinin nisan ayında ödenmesi halinde yapılması gerekli yevmiye kaydı;

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
5	-----15.04.2006----- ----- 370 DÖNEM KÂRI V. VE DİĞER <u>YASALYÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI</u> <u>HS</u> 370.01 Kurumlar vergisi 371 D. KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER <u>YASAL Y.</u> <u>KARŞILIK. HS</u> <u>360 ÖDEN. VERGİ VE F.</u> <u>HS.</u> 360.02 Kurumlar vergisi Kurumlar vergisinin tahakkuk kaydı ----- -----		12.000,00	7.900,00 4.100,00

Kurumlar vergisinin geçici vergi ile yıl içinde ödenen ve 371 DÖNEM KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HS'da gözüken kısmı düşülmüştür.

4.7. Limitet Şirketlerde Kâr Dağıtım ve Kayıtları

Limitet şirketlerde kullanılan kâr dağıtım esasları anonim şirketlerde olduğu gibi uygulanmaktadır.

Kâr dağıtımına ortaklar kurulunun karar alması gerekir. Limitet şirketler de mali kârdan kurumlar vergisi hesaplanır.

➤ Kâr Dağıtımının Hesaplanması

Örnek: Ödenmiş sermayesi 600.000,00 TL olan Ltd.Şti'nin 2006 yılı sonucunda faaliyet kârı 240.000,00 TL olarak belirlenmiştir. Önceki yıllardan ayrılmış yedek akçesi yoktur. Bu dönemki kanunen kabul edilmeyen giderleri 10.000,00 TL ve ödemiş peşin vergi miktarı 20.000,00TL olduğuna göre kâr dağıtımını hesaplayalım:

1)

Dağıtılabilir Net Kârın Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Kurumun 2006 Yılı Bilanço Kârı	240.000,00
K.K.Edilmeyen Giderler (+)	10.000,00
Geçmiş Yıl Mali Zararı (-)	
Mali Kâr	250.000,00
Kurumlar Vergisi (250.000,00x0.20) (-)	(50.000,00)
Dağıtılacak Dönem Kârı	200.000,00

2)

I.Yedek Akçe Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Ödenmiş sermaye600.000,00	120.000,00
1.yedek akçe ayırma sınırı: 600.000,00/5= 120.000,00	
I.yedek akçe ((200.000, 00x0,05)	10.000,00

3)

I.Temettü Hesaplama	Hesaplama Sonuçları
I.temettü Ödenmiş sermayenin %5, (600.000,00x0, 05)	30.000, 00

4)

II. Yedek Akçenin Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Dağıtılacak Net Kâr	200.000,00
Kurumlar Vergisi	(50.000,00)
I.Yedek Akçe	(10.000,00)
I. Temettü	(30.000, 00)
Kalan tutarın % 10'u	110.000,00
II.Yedek akçe (110.00,00x % 10)	11.000,00

5)

II. Temettü Hesaplanması	Hesaplama Sonuçları
Net Kâr	200.000,00
I. yedek Akçe	(10.000,00)
I. Temettü	(30.000, 00)
II. yedek Akçe	(11.000,00)
II.Temettü	149.000,00

6)

Ortaklara Dağıtılacak Kârın Belirlenmesi	Hesaplama Sonuçları
I. Temettü	30.000, 00
II. Temettü	149.000,00
Temettüler Toplamı	179.000,00

Şirketin kâr dağıtım tablosu aşağıdaki gibi olacaktır.

..... Limitet Şirketinin Kâr Dağıtım Tablosu	Cari Dönem
A.DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI	250.000,00
1. DÖNEM KÂRI.....	(50.000, 00)
2.ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-).....	200.000,00
• Kurumlar vergisi 50.000,00	
NET DÖNEM KÂRI.....	-----
3. GEÇMİŞ DÖNEM ZARARI (-).....	(10.000,00)
4. I. YASAL YEDEK AKÇE (-).....	190.000,00
5.İŞLETMEDE BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)	(30.000, 00)
DAĞITABİLİR NET DÖNEM KÂRI.....	160.000,00
6. ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-).....	
KALAN KÂR.....	149.000,00
7. PERSONEL TEMETTÜ (-)	
8. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)	
9.ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ.....	
10.II. YASAL YEDEK AKÇE(-).....	(11.000,00)
B.YEDEKLERDEN DAĞITIM	-
C. TOPLAM TEMETTÜ.....	179.000,00

➤ **Kâr Dağıtımına İlişkin Muhasebe Kayıtları**

Muhasebe kayıtları da anonim şirketlerde yapılan kayıtlar ile aynıdır. Dönemin sonunda mali kârın ve kurumlar vergisinin hesaplanmasına ilişkin muhasebe kayıtları yapılır. Yukarıda hesapladığımız işlemlerin dönem sonu itibariyle yevmiye kayıtları şöyledir:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
182	-----31.12.2006----- -- 691 DÖN.KÂRI VERGİ VE DİĞ.YASAL YÜKÜM..KARŞ H.(-) 691 01- Kurumlar Vergisi 370 DÖN.K.VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM..KARŞ H. 370.01-Kurumlar Vergisi		50.000,00	50.000,00
183	Dönem kârından vergi karşılığının ayrılması ----- 31.12.2006----- 690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI H. 691 DÖN.KÂRI VERGİ VE DİĞ.YASAL YÜKÜM..KRS. 691 01- Kurumlar Vergisi 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS		250.000,00	50.000,00
184	Dönem net kârının belirlenmesi ----- 31.12.2006 ----- - 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS		200.000,00	200.000,00
185	590 DÖNEM NET KÂRI H Dönem net kârının bilanço hesabına devri. ----- 31.12.2006 ----- 371 DÖN.KAR.PEŞ.ÖD.VER.VE DİĞ.Y.(-) 01- 2006 Geçici Vergi 193 PEŞ.ÖD.VERGİ VE FONLAR HESABI 193.012006 Geçici Vergi Peşin ödenen verginin devredilmesi -----		20.000,00	20.000,00

Yeni yılda yapılacak ilk yevmiye kaydı;

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	-----01.01.2011----- ----- 590 DÖNEM NET KÂRI HESABI 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HESABI Önceki (2006) yıla ait kârın ilgili hesaba devri ----- -		200.000,00	200.000,00

Kâr dağıtımının muhasebeleştirilmesi aşağıdaki gibi yapılabilir:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
49	-----11.01.2011----- ----- 570 GEÇMİŞ YIL.KÂRLARI 331ORTAKLARA <u>BORÇLAR</u> 331.10 I.T.Temettü 331.20 II.T.Temettü 01- Ortak (A) 89.500,00 02 Ortak (B) 89.500,00 <u>540 YASAL YEDEKLER</u> 540.10 I.Yasal Yedek. 540.20 II.Yasal Yedek Kâr dağıtımının muhasebeleştirilmesi ----- -----		200.000,00 30.000,00 149.000,00 10.000,00 11.000,00	179.000,00 21.000,00

Ortaklara kâr payı ödendiğinde aşağıdaki kayıt yapılır:

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
74	-----27.01.2011----- ----- <u>331 ORTAKLARA BORÇ. H.</u> 331.01 Ortak A 331.02 Ortak B 100 KASA HESABI <u>360 ÖDENECEK VERGİ VE</u> <u>F.H.</u> 01 Gelir vergisi stopajı Temettülerin ortaklara ödenmesi ----- -----		89.500,00 89.500,00	179.000,00 179.000,00

Bedelsiz sermaye artırımında ortakların her birine düşen temettüleri toplamı sermayeye ilave edilir. Bu durumda kasa yerine 500 SERMAYE HS. Alacaklı yazılır. Kurumlar vergisinin nisan ayında tahakkuk ettirilip ödenmesi halinde yapılması gerekli yevmiye kaydı:

S.N.	AÇIKLAMA	Borç	Alacak
255	-----15.04.2011----- ----- <u>370 DÖN.KÂRI VERGİ VE</u> <u>DİĞ.Y.Y.KARŞ</u> 370.01- Kurumlar Vergisi 371 DÖN.KÂR.PEŞ.ÖD.VER. <u>VE DİĞ.YÜK (-)</u> 371.01- 2006 Geçici Vergi	50.000,00	20.000,00 30.000,00
256	<u>360 ÖD.VERGİ VE</u> <u>FON. H.</u> 360.02 Kurumlar Vergisi 2006 yılı yıllık beyan neticesi kurumlar vergisini tahakkuk fişi ile yapılacak kayıt ----- 30.04.2011 ----- ----- <u>360 ÖDENECEK VERGİ VE FON. H.</u> 360.02 Kurumlar vergisi 100 KASA HESABI Kurumlar vergisinin ödenmesi ----- -----	30.000,00	30.000,00

Vergi ile ilgili büyük defterlerimizin durumu aşağıdaki gibi olacaktır;

691 DÖN.KÂRI VERGİ VE B D.YAS.YÜK.KARŞ. A	
50.000,00	50.000,00
=====	=====

370 DÖN.KÂRI VERGİ VE B DİĞ.Y.Y.KARŞ. H. A	
50.000,00	50.000,00
=====	=====

193 PEŞ.ÖD.VERGİ VE B FONLAR HESABI A	
30.000,00	30.000,00
=====	=====

690 DÖN.KÂRI D. YASAL B YÜK.KARŞ. A	
50.000,00	50.000,00
=====	=====

691 DÖN.KÂRI VERGİ VE B D.YAS.YÜK.KARŞ. A	
50.000,00	50.000,00
=====	=====

691 DÖN.KÂRI VERGİ VE B D.YAS.YÜK.KARŞ. A	
50.000,00	50.000,00
=====	=====

4.8. Sermaye Şirketlerinde Zarar Mahsubu ve Kayıtları

Şirketler bazen de zarar edebilir. Zarar işletmenin aktiflerinin azaldığını gösterir. Zarar Kurumlar vergisi kanunu ve Türk ticaret kanuna göre ve sözleşmeye uygun olarak şirketin yetkili organlarınca karar verilerek giderilir. Alınacak iki türlü karar vardır:

- Ortaklar kendilerine düşen zarar payını şirkete öder.
- Ortakların sermaye payı azaltılarak zarar kapatılabilir.

4.8.1. Zararın Ortaklarca Karşılanması

Her ortağın payına düşen zarar hesaplanır. Şirket ortaklarından paylarına göre hesaplanan zararı tahsil eder. Zararın bu şekilde tahsil edilmesi onun gelecek yılın karından indirilmesini engellemez. Her yıl beyannamelerde gösterilir. 5 yılda bu zararı isterse şirket kardan indirebilir. Zararın indirimindeki 5 yıl atlanmadan indirim yapılmalıdır. Zarar ilk kârın yapıldığı yıl indirilmezse bir sonraki yıl indirilemez.

- **Beş yıldan fazla nakledilmeyen zararlar aşağıdaki şartlara göre indirilir:**
 - Son beş yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannameleri süresinde verilmiş olmalı.

- Devralınan kurumun faaliyetine devir veya bölünmenin meydana geldiği hesap döneminden itibaren en az beş yıl süreyle devam edilmesi halinde zarar indirilebilir. Aksi halde zarar kar gibi dikkate alınır.
- **Türkiye'de kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlar dışında kalan, beş yıldan fazla nakledilmeyen yurt dışı faaliyetlerinden doğan zararların indirimi:**
 - Şirketin her yıl o ülke mevzuatına göre denetime yetkili kuruluşlarca denetlenmesi,
 - Raporun aslı ile tercüme edilmiş bir örneğinin Türkiye'deki ilgili vergi dairesine ibrazı gerekir.

Örnek:

XXXXX A.Ş 2006 yılında 70.000,00 TL zarar etmiştir. Sözleşmeye göre zarar ortaklardan payları oranında tahsil edilecektir. Ortakların sermaye payları aşağıdaki gibidir:

Yılmaz Er	: 12.000,00TL
Buse Yıldız	: 10.000,00TL
Hüseyin Aydın	: 15.000,00TL
Ahmet Yıldız	: 7.000,00TL
Sema Bulgurlu	: <u>6.000,00 TL</u>
Toplam Sermaye	: 50.000,00 TL

Ortaklara düşen zarar payı aşağıdaki gibi hesaplanır:

Yılmaz Er	=	$\frac{12.000,00 \times 70.000,00}{50.000,00}$	=	16.800,00TL
Buse Yıldız	=	$\frac{10.000,00 \times 70.000,00}{50.000,00}$	=	14.000,00TL
Hüseyin Aydın	=	$\frac{15.000,00 \times 70.000,00}{50.000,00}$	=	21.000,00TL
Ahmet Yıldız	=	$\frac{7.000,00 \times 70.000,00}{50.000,00}$	=	9.800,00TL
Sema Bulgurlu	=	$\frac{6.000,00 \times 70.000,00}{50.000,00}$	=	8.400,00TL

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
194	Aktarılan Toplam -----05.04.2011----- ----- <u>131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR HS.</u> 131.01 Yılmaz Er 131.02 Buse Yıldız 131.03 Hüseyin Aydın 131.04 Ahmet Yıldız 131.05 Sema Bulgurlu 580 GEÇMİŞ YIL ZAR.	16.800,00 14.000,00 21.000,00 9.800,00 8.400,00	70.000,00	70.000,00
195	HS. 2006 yılı zararının ortak hesaplarına devri -----05.04.2011----- ----- 100 KASA HESABI <u>131 ORTAK. ALACAKLAR</u> <u>HS.</u> 131.01 Yılmaz Er 131.02 Buse Yıldız 131.03 Hüseyin Aydın 131.04 Ahmet Yıldız 131.05 Sema Bulgurlu Ortakların zarar paylarının peşin tahsili ----- -----	16.800,00 14.000,00 21.000,00 9.800,00 8.400,00	70.000,00	70.000,00

Zarar ortaklara dağıtılmadan şirkette 5 yıl bekletilerek kardan düşülecekse aşağıdaki kayıt yapılır.

Dönem sonunda:	Borç	Alacak
580 GEÇMİŞ YIL ZAR. HS. 591 NET DÖNEM ZARARI Zararın ertesi yıl indirilmek üzere hesaba alınması	XXX	XXX
Ertesi yıl kardan düşülür: 690 DÖNEM KAR ZARAR HS. 580 GEÇMİŞ YIL ZAR. HS. Geçmiş yıl zararının 1/5'inin kardan düşülmesi	XXX	XXX
Bu kayıt kesintisiz 5 yıl boyunca dönem sonlarında yapılarak zarar kardan düşülmüş olur.		

4.8.2. Zararın Sermayeden Karşılanması

Şirketin bilançosunda yedek akçesi varsa bu sefer zarar, yedeklerden karşılır. Bilançoda yedek yok ise o zaman da ortakların sermaye payları azaltılarak zarar karşılır. Zararın karşılanması ertesi yılın karından indirilmesini engellemez. Zarar beyannamelerde gösterilerek kardan indirilebilir.

Örnek: Dolunay İnşaat A.Ş. 2006 yılında 50.000,00 TL zarar etmiştir. Sözleşmeye göre zarar ortaklardan payları oranında sermayelerinden düşülerek karşılanacaktır. Ortakların sermaye payları aşağıdaki gibidir:

A	: 24.000,00TL
B	: 16.000,00TL
C	: 75.000,00TL
D	: 17.000,00TL
E	: <u>30.000,00 TL</u>
Toplam Sermaye	: 162.000,00 TL

Ortakların payına düşen zarar miktarını bulalım:

$$A = \frac{24.000,00 \times 50.000,00}{162.000,00} = 7.407,40\text{TL}$$

$$B = \frac{16.000,00 \times 50.000,00}{162.000,00} = 4.938,20\text{TL}$$

$$C = \frac{75.000,00 \times 50.000,00}{162.000,00} = 23.148,10\text{TL}$$

$$D = \frac{17.000,00 \times 50.000,00}{162.000,00} = 5.246,90\text{TL}$$

$$E = \frac{30.000,00 \times 50.000,00}{162.000,00} = 9.259,40\text{TL}$$

----- / -----			

<u>131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR HS.</u>	7.407,40	50.000,00	
131.01 A	4.938,20		
131.02 B	23.148,10		
131.03 C	5.246,90		
131.04 D	9.259,40		
131.05E			
			50.000,00
580 GEÇMİŞ YIL ZAR.			
HS.		50.000,00	
2006 yılı zararının ortak hesaplarına devri			
-----05.04.2011-----			50.000,00

500 SERMAYE HS.			
<u>131 ORTAK. ALACAKLAR</u>			
<u>HS.</u>			
131.01 A			
131.02 B			
131.03 C			
131.04 D			
131.05E			

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kâr/zarar dağıtımını için alınan kararı ve sözleşmeyi mutlaka gözden geçiriniz.</p>	<p>➤ Dağıtımın hangi esaslara göre yapılacağını öğretmeniniz size uygulama sorunda verecektir.</p>
<p>➤ Kâr/zararın ne kadar olduğunu tespit ediniz.</p>	<p>➤ Kâr dağıtım tablosunun şeklini modüle bakarak çiziniz. ➤ Tablodaki ilgili başlıkları oluşturunuz.</p>
<p>➤ Zararı ortakların sermaye paylarına göre hesaplayarak dağıtınız.</p>	<p>➤ Hesaplama aşağıdaki formülü kullanınız. $= \frac{\text{Sermaye Payı} \times \text{Zarar}}{\text{Toplam sermaye}}$</p>
<p>➤ Kâr/zarar dağıtım tablosunu hazırlayınız.</p>	<p>➤ Bu konuda öğretmeninizden yardım alınız.</p>
<p>➤ Zararın ortaklardan karşılanması halinde tahakkuk kaydını yapınız.</p>	<p>➤ Bulduğunuz sonuçlara göre ortakları borçlandırınız.</p>
<p>➤ Kârın ortaklara dağıtım kayıtlarını yapınız.</p>	<p>➤ Temettülerin toplamını toplam hisseye bölünüz.</p>
<p>➤ Zararın karşılandığı ilgili hesabı kapatınız.</p>	<p>➤ Borçlu hesap, kasa, sermaye, yedek akçeler hesaplarından biri olacaktır.</p>
<p>➤ Dönem kârına ilişkin kayıtları yapınız.</p>	<p>➤ Daha önce yapılan kayıtları sırası ile takip ediniz.</p>
<p>➤ Yevmiye kayıtlarınızı büyük defterlere işleyiniz.</p>	<p>➤ Toplamları karşılaştırınız.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

1. Sermaye şirketleri elde ettikleri kurum kazancından ne kadar kurumlar vergisi öder?
A) % 35
B) % 25
C) % 40
D) % 20
2. Mali kâr aşağıdaki hangi formül ile hesaplanır?
A) Ticari kâr - (İstisnalar) - (Bu yıla düşen geçmiş yıl zararı payı)
B) Ticari kâr + (KKEG) - (İstisnalar) - (Bu yıla düşen geçmiş yıl zararı payı)
C) Ticari kâr + (KKEG) - (Bu yıla düşen geçmiş yıl zararı payı)
D) Ticari kâr + (KKEG) - (İstisnalar)
3. Aşağıdakilerden hangisi kanunen kabul edilmeyen giderlerden değildir?
A) Öz sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizler
B) Her ne şekilde olursa olsun ayrılan ihtiyat akçeleri
C) Dönem giderleri
D) Her türlü para cezaları, vergi cezaları, gecikme zamları ve faizleri
4. Aşağıdakilerden hangisi istisna sayılan gelirlerden değildir?
A) Yatırım indirimleri,
B) Gayrimenkul ve iştiraklerin satışından doğan kazançlar,
C) A Tipi yatırım fonlarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançlar,
D) Hizmet satışından elde edilen kazançlar,
5. Sermayesi şirketlerinde hangi rakam üzerinden gelir vergisi kesilir?
A) Dağıtılacak net kâr üzerinden
B) Dağıtılacak brüt kâr üzerinden
C) Dağıtılmayacak kâr üzerinden
D) Dağıtılmayacak zarar üzerinden
6. Sermaye şirketlerinde I.tertip yedek akçe hangi orandan hesaplanmaktadır?
A) Sermayenin % 5'i olarak
B) Her yıl safi kârın % 5'i olarak
C) Her yıl brüt kârın % 5'i olarak
D) Her yıl zararının % 5'i olarak

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevaplandığımız sorularla ilgili konuları tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

B. UYGULAMALI TEST

Aşağıda verilen uygulama sorularını işlem basamaklarındaki adımları izleyerek çözünüz.

Örnek 1: Mutlu ve Ortakları Ltd.Şti. 2006 yılında 28.000,00 TL zarar etmiştir. Sözleşmeye göre genel kurulda şirketin bu zararı bilançodaki yedek akçelerden karşılanması için karar alınmıştır. Gerekli yasal işlemler 16.05.2011 tarihinde tamamlanmıştır. Ortakların sermaye payları aşağıdaki gibidir:

İmge Yıldız	: 30.000,00 TL
Canan Pek	: 16.000,00 TL
Yusuf Şahin	: <u>24.000,00 TL</u>
Toplam sermaye	: 70.000,00 TL

İstenen: Şirketin zararını dağıtarak, zararı yedek akçelerden karşılanmasına ilişkin muhasebe kayıtlarını yapınız.

Örnek 2: Halka açık XXXXX A.Ş'nin toplam sermayesi 600.000,00TL olup tamamı ödenmiştir. Şirket 2006 yılında 100.000,00TL kâr elde etmiştir. Şirketin indirim ve istisnaları yoktur. Her ortağın payına düşen kârın sermaye payına ilave edilmesine karar alınmıştır.

İstenen: Kâr dağıtım tablosunu hazırlayarak ilgili kayıtlarını yapınız.

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları modül sonundaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili konuları tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu olaylarla ilgili olarak aşağıda verilen uygulamalı testi yapınız. İşlemlerin onaylanması için öğretmeninizden yardım alınız. Uygulama sorusunu bu ölçütlere göre tamamlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.Kâr/zarar dağıtımını için alınan kararı ve sözleşme bilgilerine baktınız mı?		
2. Kâr/zararın ne kadar olduğunu belirlediniz mi?		
3.Zararı ortakların sermaye paylarına göre hesaplayarak dağıtabiliyor musunuz?		
4.Kâr/zarar dağıtım tablosunu hazırlayabiliyor musunuz?		
5.Zararın ortaklardan karşılanması halinde tahakkuk kaydını yapabiliyor musunuz?		
6.Kârın ortaklara dağıtım kayıtlarını yapabiliyor musunuz? Zararın karşılandığı ilgili hesabı kapatabiliyor musunuz?		
7.Dönem kârına ilişkin kayıtları yapabiliyor musunuz?		
8.Yevmiye kayıtlarınızı büyük defterlere işlediniz mi?		
9.Aynı kayıtları mümkünse bilgisayarlı muhasebe programında yapabiliyor musunuz?		

DEĞERLENDİRME

Sorulara vermiş olduğunuz cevapları cevap anahtarını göz önüne alarak kendinizi değerlendiriniz.

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa eksiklerinizi gidermek için ilgili öğrenme faaliyetini, gerekirse modülü tekrar ediniz.

Vermiş olduğunuz cevaplar doğru ise modülü başarıyla tamamladığınız için sizi tebrik ederiz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

1. Sermaye şirketlerin ortaklarının sermaye sorumlulukları nasıldır?
A) Kısmen sınırsız
B) Sınırlı
C) Kısmen sınırlı
D) Sorumlulukları yoktur
2. Anonim şirketlerin ani kuruluşunda kurucu ortak sayısı en az kaç kişidir?
A) 4 B) 6 C) 5 D) 7
3. Tedrici kuruluş sırasında sermayenin en az % kaçının taahhüt edilmesi gerekir?
A) 1/5'ini B) 1/10'ünü C) 1/8'ini D) 1/2'sini .
4. Limitet şirketler aşağıdaki faaliyetlerden hangisini yapamazlar?
A) Finansal kiralama ve aracılık işlemleri
B) Sanayi üretim faaliyetleri
C) Pazarlama faaliyetleri
D) Reklâmcılık faaliyetleri
5. Sermaye şirketlerinde sermaye ile ilgili değişiklik istendiğinde hangi kuruluştan izin alınması gerekir?
A) Maliye bakanlığından
B) Ticaret sicilinden
C) Ticaret ve sanayi bakanlığından
D) Dışişleri bakanlığından
6. Sermaye şirketlerinde kâr dağıtımında I. Yedek akçe hangi tutar üzerinden hesaplanır?
A) Vergiden sonra kalan net kârın % 10
B) Sermayenin % 5
C) Ödenmiş sermayenin % 10
D) Vergiden sonra kalan net kârın % 5
7. Anonim şirketler en fazla ne kadar I. Yedek akçe ayırabilirler?
A) Sermayenin % 5'i kadar ayrılabilir
B) Ödenmiş sermayenin % 10'u kadar ayrılabilir
C) Net kârın % 5'i kadar ayrılabilir
D) Ödenmiş sermayenin % 5'i kadar ayrılabilir

8. Ortaklara dağıtılan temettüleri üzerinden hangi vergi kesilmektedir?
A) Kurumlar vergisi
B) Gelir vergisi
C) Damga vergisi
D) Katma değer vergisi
9. Şirketlerin kârlarından kestikleri kurumlar vergisi hangi beyanname ile ne zaman ödenir?
A) Gelir vergisi beyannamesi ile yeni yılın mayıs ayında
B) Kurumlar vergisi beyannamesi ile yeni yılın nisan ayında
C) Kurumlar vergisi beyannamesi ile yeni yılın temmuz ayında
D) Gelir vergisi beyannamesi ile yeni yılın ocak ayında
10. Sermaye şirketlerinde faaliyet zararlarını kaç yıl içinde kârdan indirilmelidir?
A) 3 yılda B) 5 yılda C) 2 yılda D) 4 yılda
11. Kârından geçmiş yıl zararını indirmeye başlamayan şirketler bu zararlarını ne zaman indirir?
A) Ertesi yıl
B) Hemen o yıl
C) Hiç indiremeyecektir
D) İki yıl sonra
12. Ortakların sorumluluklarının sınırlı olması ne anlama gelir?
A) Şirket borçlarına karşı ortaklar yalnızca sermayeleri ile sorumludur.
B) Şirket borçlarına karşı ortaklar yalnızca mal varlıkları ile sorumludur.
C) Şirket borçlarına karşı ortaklar mallarının bir kısmı ile sorumludur.
D) Şirket borçlarına karşı ortaklar sermayelerinin bir kısmı ile sorumludurlar.
13. Ticaret sicili şirketlerin hangi işlemlerini tescil ve ilan eder?
A) Zarar dağıtımlarını
B) Şirket kapanışlarını
C) Şirket kuruluşunu
D) Şirketlerin her türlü kuruluş, değişiklik, kapanış ve sözleşme değişikliklerini
14. SPK'dan kuruluşu sırasında izin alan şirket hangisidir?
A) Limitet
B) Anonim şirket
C) Halka açık anonim şirket
D) Hisseli komandit şirket
15. Ticari karı 200.000TL olan sermaye şirketinin ödemesi gereken kurumlar vergisi ne kadardır?
A) 100.000TL B) 50.000TL C) 20.000TL D) 40.000TL

16. Ortaklarına 30.000TL dağıtacak bir sermaye şirketinin dağıtılacak kardan kesmesi gereken gelir vergisi ne kadardır?

- A) 4.500TL
- B) 2.000TL
- C) 6.000TL
- D) 4.000TL

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtların tamamı doğru ise bu modülü tamamlamış oldunuz. Hatalı cevaplarınızı cevap anahtarları ile karşılaştırınız.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	A
3	A
4	B
5	D
6	C
7	A
8	B
9	B
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 UYGULAMALI TEST CEVAP ANAHTARI

Anonim şirketler Ana Sözleşmesi

CANLAR YATIRIM VE FİNANSMAN. ANONİM ŞİRKETİ

KURULUŞ :

Madde -1 :

Aşağıda adları, soyadları, uyrukları ve açık adresleri yazılı kurucular arasında Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketlerin ani surette kurulmaları hakkındaki hükümlerine göre bir Anonim Şirket teşkil edilmiştir.

Kurucunun adı soyadı	İkametgâh Adresi	Uyruğu
1- . Ayfer Can Kızılay /Ankara TC.
2- . Aykut Can. Kızılay/Ankara TC.
3- . .Hasan Can. Uludağ/Bursa TC.
4- . .Hüseyin Deniz. Beykoz/İstanbul TC.
5- . .Ahmet Deniz. Beykoz/İstanbul TC.

ŞİRKETİN ÜNVANI :

Madde -2 :

Şirketin ünvanı **CANLAR YATIRIM VE FİNANSMAN. ANONİM ŞİRKETİ'** dir.

AMAÇ VE KONU :

Madde -3 :

Şirketin amaç ve konusu başlıca şunlardır.

1. Her türlü yatırım işlemine aracılık yapmak
2. Şirket adına yatırım yapmak
3. Müşterilerine yatırım danışmanlığı yapmak
4. Çeşitli kuruluşlara finansman sağlamak

Şirket yukarıda yazılı olanlar dışında yararlı ve gerekli görülecek iş ve işlemlere Yönetim Kurulu'nun teklifi ve Genel Kurul'un vereceği karar ile girebilir. Ancak ana sözleşme değişikliği niteliğinde olan bu gibi kararların

uygulanması için Sanayi ve Ticaret Bakanlığından gerekli iznin alınması şarttır.

ŞİRKETİN MERKEZ VE ŞUBELERİ :

Madde -4 :

Şirketin Merkezi . Ankara. . . . İli ; . Çankay . İlçesindedir. Adresi : .Atatürk Bulvarı 75/7 Kızılay/Ankara. . ' dir. Adres değişikliğinde yeni adres, ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ' nde ilan ettirilerek Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 'na bildirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen, yeni adresini süresi içinde tescil ettirmemiş şirket için bu durum fesih sebebi sayılır. İlgili bakanlıktan izin almak kaydı ile yurt içi ve yurt dışında şubeler açabilir.

ŞİRKETİN SÜRESİ :

Madde -5 :

Şirket kesin kuruluşundan başlamak üzere süresiz olarak kurulmuştur.

SERMAYE :

Madde -6 :

Şirketin sermayesi 600.000,00 TL (YÜZBİNYENİTÜRKLİRASI) ' dır.Bu sermaye her biri 1,00TL (BİRYENİTÜRKLİRASI) kıymetinde 600.000 (YÜZBİN) adet hisseye ayrılmıştır. Bu sermayenin;

1. 100.000 hisseye isabet eden 100.000TLAyfer Can.....tarafından,
2. 200.000 hisseye isabet eden 200.000TLAykut Can.....tarafından,
3. 100.000 hisseye isabet eden 100.000TLHasan Can.....tarafından,
4. 100.000 hisseye isabet eden 100.000TLHüseyin Deniz.....tarafından,
5. 100.000 hisseye isabet eden 100.000TLAhmet Deniz.....tarafından

Anlaşma gereğince sermaye tamamen taahhüt edilmiştir. Sermayenin 1/10 'u tescil tarihinden itibaren en geç üç ay içinde kalanı ise 1.03.2008 tarihine kadar nakit olarak ödenecektir.

YÖNETİM KURULU VE SÜRESİ :

Madde -7 :

Şirketin işleri ve idaresi genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak hissedarlar arasından seçilecek en az 3 üyeden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülür. Yönetim kurulu üyeleri en çok 3 yıl için seçilebilirler. Seçim süresi sona eren Yönetim Kurulu Üyeleri yeniden seçilebilir. Genel Kurul lüzum görürse Yönetim Kurulu Üyelerini her zaman değiştirebilir.

ŞİRKETİ TEMSİL VE İLZAM :

Madde -8 :

Şirketin Yönetimi ve dışarıya karşı temsili Yönetim Kurulu 'na aittir. Şirket tarafından verilecek bütün belgelerin ve yapılacak sözleşmelerin geçerli olabilmesi için bunların şirket unvanı altına konmuş ve

şirketi ilzama yetkili kişi veya kişilerin imzasını taşıması gereklidir. Yönetim Kurulu Türk Ticaret Kanunu 'nun 319. Maddesine göre şirketi temsil, ilzam ve idare yetkisinin hepsini veya bazılarını Yönetim Kurulu Üyesi olan bir veya birkaç üye veya pay sahibi olmaları zorunlu olmayan Müdürlere bırakabilir. Şirket işlerinin ve faaliyetinin gelişmesi ile yönetim kurulu lüzum ve ihtiyaç gördüğü takdirde idare işlerinin ve görevlerinin kendi üyeleri arasında nasıl ve hangi esaslar dairesinde taksim edileceğini tespit eder.

DENETÇİLER :

Madde -9 :

Genel kurul gerek hissedarlardan ya da dışarıdan en çok üç (3) yıl için 1 (bir) veya 1 'den fazla denetçi seçer. Bunların sayısı 5 'i geçemez. Genel Kurul seçilen denetçiyi değiştirebilir. Görev süresi biten denetçilerin tekrar denetçi seçilebilir. Denetçiler, Türk Ticaret Kanununun 353.357. md. sayılan görevleri yapmakla yükümlüdür.

GENEL KURUL :

Madde -10 :

Genel Kurul toplantılarında aşağıdaki esaslar uygulanır :

a) Davet Şekli: Genel Kurullar olağan veya olağanüstü olarak toplanırlar. Bu toplantılara davette Türk Ticaret Kanunu 'nun 355, 365, 366 ve 368 hükümleri uygulanır.

b) Toplantı Vakti: Olağan genel kurul toplantıları şirketin hesap devresi sonundan itibaren 3 ay içerisinde ve yılda en az bir defa, olağanüstü genel kurul toplantıları ise şirketin işyeri icap ettiği hallerde ve zamanda yapılır.

c) Rey Verme ve Vekil Tayini: Genel kurul toplantılarında hazır bulunan hissedarlar veya vekillerinin her hisse için bir oyu vardır. Genel Kurul toplantılarında hissedarlar kendi seçtikleri bir ortak veya temsilci ile katılabilir. Ortaklar kendi oylarından başka temsil ettikleri hissedarların sahip olduğu oyları kullanmaya yetkilidir.

d) Müzakelerin Yapılması ve Karar Nisabı :Şirket genel kurulu toplantılarında Türk Ticaret Kanunu' nun 369. maddesinde yazılı hususlar müzakere edilerek gerekli kararlar alınır.

e) Toplantı Yeri : Genel kurul şirket merkezinin bulunduğu şehrin elverişli bir yerinde toplanır.

TOPLANTILARDA KOMİSER BULUNMASI :

Madde -11 :

Gerek olağan ve gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı komiserinin bulunması ve toplantı tutanaklarının ilgilerle birlikte imza edilmesi şarttır.

İLAN :

Madde 12 :

Şirkete ait ilanlar Türk Ticaret Kanunu 'nun 37. Maddesinin 4. Fıkrası hükümleri saklı kalmak şartı ile şirket merkezinin bulunduğu yerde çıkan bir gazete ile en az 15 gün evvel yayınlanır. Mahallinde gazete yayınlanmadığı takdirde ilan en yakın yerdeki gazete ile yapılır. Ancak Genel Kurulun toplantıya çağırılması ile ilgili ilanlar Türk Ticaret Kanunu 'nun 368. Maddesi hükümleri gereğince ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere en az iki hafta evvel yapılması zorunludur. Sermayenin azaltılması veya tasfiyesine ait ilanlar için kanunun 397. ve 438. maddelerindeki hükümler uygulanır.

HESAP DÖNEMİ :

Madde -13 :

Şirketin hesap yılı, Ocak Ayının ilk günü başlar. Aralık ayının son günü biter. Fakat ilk hesap yılı şirketin Ticaret Sicili 'ne tescil suretiyle tüzel kişilik kazandığı tarihten başlar ve o yılın Aralık ayının son günü sona erer.

KÂR'IN TESPİTİ VE DAĞITIMI :

Madde -14 :

Şirketin genel masrafları ile muhtelif amortisman bedelleri gibi şirketçe ödenmesi ve ayrılması zaruri olan miktarlar hesap senesi sonunda tespit olunan gelirden indirildikten sonra geriye kalan miktar safi karı teşkil eder. Safi kârın tespitinde Türk Ticaret Kanununun VUK'nın diğer mali kanunların hükümlerine uyulur.

Hesaplanacak safi kardan ödenmesi gereken vergiler düşüldükten sonra kalan miktardan :

- a) %5 nispetinde Kanuni yedek akçe ile,
- b) Ödenmiş sermayenin %5'i nispetinde birinci temettü payı ayrılır.
- c) Kanuni Yedek Akçe ile birinci temettü hissesinin ayrılmasından sonra kalan kardan Genel Kurul kararı ile en fazla %10 'u yönetim kurulu üyelerine en fazla %10 'u da Şirketin müdür ve yardımcılarına ayrılabilir.
- d) Kalan kâr, Genel Kurul kararına göre kısmen veya tamamen ikinci temettü payı olarak, dağıtılabileceği gibi, dağıtılmayarak, herhangi bir yedek akçe olarak da muhafaza edilebilir.
- e) Dağıtılacak birinci ve ikinci temettü payının hangi tarihte ödeneceği genel kurul tarafından tespit olunur.
- f) Türk Ticaret Kanunu 'nun 466/3. maddesi hükmü saklıdır.

İHTİYAT AKÇESİ :

MADDE -15 :

Şirket tarafından ayrılan ihtiyat akçeleri hakkında T.T.K. nun 466 ve 467 maddeleri hükümleri uygulanır.

KANUNİ HÜKÜMLER :

MADDE -16 :

İşbu esas mukavelede yazılı olmayan hususlar hakkında Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

KURULUŞ GİDERLERİ :

GEÇİCİ MADDE 1 :

Şirketin kuruluşu ile ilgili kurucular tarafından yapılan gerekli ödemeler şirketin masraflarına yazılır.

İLK YÖNETİM KURULU ÜYELERİ :

GEÇİCİ MADDE 2 :

- 1- . Ayfer Can
- 2- . Aykut Can.
- 3- . .Hasan Can.
- 4- . .Hüseyin Deniz.
- 5- . .Ahmet Deniz.

TEMSİL :

GEÇİCİ MADDE 3 :

- 1- . Ayfer Can
- 2- . Aykut Can.

İLK MURAKIP :
GEÇİCİ MADDE 4 :

- 1- .Hasan Can.
- 2- .Hüseyin Deniz.

KURUCU ORTAKLAR

- 1- . Ayfer Can
- 2- . Aykut Can.
- 3- .Hasan Can.
- 4- .Hüseyin Deniz.
- 5- .Ahmet Deniz.

İMZA

15.11.2008

Her bir sayfada ve sayfa sonunda noter onayı bulunur.

TARİH:18.12.2008
SAYI:.....

**T.C. BAŞBAKANLIK
SERMAYE PİYASASI KURULU
KURUMSAL YATIRIMCILAR
DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA**

ANKARA

Kuruluş işlemleri tamamlanmış olan (Canlar Yatırım ve Finansman) A.Ş.'nin faaliyete geçirilmesi amacıyla Kurulunuza başvuru yapılmasına karar verilmiştir.

Bu amaçla hazırlanan başvuru formu ile başvuru formu ekinde yer alması gereken belgeler ilişikte sunulmakta olup sözkonusu portföy yönetim şirketine faaliyet izni verilmesini talep ederiz.

Canlar Yatırım ve Finansman A.Ş. adına yetkili kişilerin;

Ayfer Can Aykut Can

Yönetim Kurulu Başkanı ve
Yardımcısı

İmzalar

**SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINA
(Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü)**

Merkezi Ankara İli olmak üzere, "CANLAR YATIRIM VE FİNANSMAN ANONİM ŞİRKETİ" unvanı altında bir anonim şirket kurmak istiyoruz. Kuruluşa ilişkin talep edilen evraklar yazımız ekinde sunulmuştur.

Kuruluş sermayesinin tamamını oluşturan 600.000 TL'nin 1/10'u tescil işleminden sonra şirket hesaplarına aktarılmak üzere, Kurcu Ortaklar tarafından seçilerek, anasözleşmede gösterilen Yönetim Kurulu Üyelerinden Ayfer Can'a ödenmiştir.

Şirketimizin kuruluşuna izin verilmesi hususunda gereğini arz ederiz.

20/12/2008

Kurucu ortaklar adına

Ayfer Can

Aykut Can

ADRES:

EKLER :

EK- 1 Kuruluş evrakı (1 Takım)

EK- 2 Kuruluş Bilgi Formu (1 Adet)

Ankara Ticaret Sicili memurluğuna

Türk Ticaret Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde kurmaya teşebbüs ettiğimiz Canlar Yatırım ve Finansman Anonim Şirketi unvanlı şirketimizin ekli evrakının incelenerek tescil ve ilan edilmesi talep olunur.

30.12.2008

Başkanı

Yönetim Kurulu

Ayfer Can

Vergi Dairesi:

Çankaya Vergi Dairesi

İrtibat telefon numarası:

0 312 339 16 11

EKLER:

1 Adet oda kayıt beyannamesi

1 adet taahhütname

3 adet ana sözleşme (noter onaylı)

3 adet şirket kuruluş bildirim formu

2 adet nüfus cüzdanı sureti

2 adet ikametgah ilmühaberi

2 adet unvan altında imza beyannamesi

Tüketiciyi Koruma Fonu hesabına yatırılan banka dekontu

TAAHHÜTNAME

(TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜNÜN 29.MADDESİ
GEREĞİNCE)

ANKARA TİCARET SİCİLİ MEMURLUĞUNA;

İŞLETMENİN ÜNVANI : CANLAR YATIRIM VE
FİNANSMAN ANONİM ŞİRKETİ

İŞLETMENİN SERMAYESİ : 600.000 TL.

İŞLETMENİN ADRESİ : Atatürk Bulvarı 75/7 Kızılay
Ankara

İŞLETMENİN AÇILIŞ
TARİHİ : 08.01.2009
İŞLETMENİN AÇILIŞ TARİHİNDEKİ
GERÇEK FAALİYET KONUSU : YATIRIM VE DANIŞMANLIK
HİZMETLERİ

İŞLETMENİN YADA YETKİLİLERİNİN
TELEFON NUMARASI : 0 312 339 16 11

Ticaret Sicili Tüzüğü'nün 29.maddesi 1.fıkrasına uygun olarak düzenlenen bu taahhütnamedeki bilgilerin doğru olduğunu, yapılacak inceleme sonucunda aksine tespit yapılması durumunda sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ve taahhüt ederim.

kişi

İşletme adına yetkili

Can

1-Adı-Soyadı: **Ayfer**

İmza:

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 UYGULAMALI TEST CEVAP ANAHTARI

Not: cevap anahtarlarında büyük defter kayıtlarına yer verilmemiştir.

S.N.	A Ç I K L A M A		Borç	Alacak
1	-----13.06.2011----- ----- <u>501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.(-)</u> 501.01 Kaya Öykü 501.02 Recep Şahin 501.03 Fatma Şahin 501.04 Ali Duman 501.05 Filiz Koparan <u>500 SERMAYE HESABI</u> 500.01 Kaya Öykü 500.02 Recep Şahin 500.03 Fatma Şahin 500.04 Ali Duman 500.05 Filiz Koparan	160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00 160.000,00	800.000,00	800.000,00
2	Kurucu ortakların sermaye taahhüt kaydı -----17.06.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER.H.		320,00	320,00
3	<u>331</u> <u>ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 500.01Kaya Öykü Sermayenin %004'ünün R. Kurumu'na ödeme		3.000,00 540,00	3.540,00
4	-----18.06.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME G.H. 191 İND. KDV HS. <u>331 ORTAK. BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Kaya Öykü Noter ve tescil giderlerinin muhasabeleştirilmesi	40.000,00 40.000,00 40.000,00 40.000,00 40.000,00	200.000,00	200.000,00
5	-----20.06.2011----- ----- 100 KASA HESABI <u>501 ÖDENMEMİŞ SER.</u> <u>HS.(-)</u> 501.01 Kaya Öykü 501.02 Recep Şahin		800,00 36,00	836,00

	<p>501.03 Fatma Şahin 501.04 Ali Duman</p> <p>501.05 Filiz Koparan Ortakların sermayelerinin 1/4 ü ödemesi -----21.06.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME G.H. 191 İND. KDV HS. <u>331 ORTAK. BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Kaya Öykü Defter ve belgelerin temin masraflarının ödenmesi ----- -----</p> <p>TOPLAM</p>		1.004.696	1.004.696
--	--	--	-----------	-----------

S.N.	AÇIKLAMA		Borç	Alacak
6	<p>Aktarılan Toplam -----22.06.2011----- ----- 262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDER. H. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. <u>331 ORTAK.</u> <u>BORÇLAR HS.</u> 331.01 Semra Bulut Sözleşmenin notere onaylatılması -----22.06.2011----- ----- 254 TAŞITLAR HESABI 101 ALINAN ÇEKLER HS. <u>501 ÖDENMEMİŞ</u> <u>SER. H.</u> 501.01 Kaya Öykü 501.02 Recep Şahin <u>Kaya Öykü ve Recep Şahin sermaye</u> <u>ödemeleri</u> Toplam</p>		<p>1.004.696</p> <p>400,00 36,00</p> <p>10.000,00 20.000,00</p> <p>10.000,00</p> <p>20.000,00</p> <p>1.035.132,0 0</p>	<p>1.004.696</p> <p>436,00</p> <p>30.000,00</p> <p>1.035.132,0 0</p>

ÖYKÜ ÇİÇEKÇİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ'NİN 22.06.2011
TARİHLİ KURULUŞ BİLANÇOSU

AKTİF

PASİF

<p>I-DÖNEN VARLIKLAR 220.576,00</p> <p>HAZIR DEĞERLER 220.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Kasa 200.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Alınan Çekler 20.000,00</p> <p>DİĞER DÖNEN VAR 576,00</p> <p style="padding-left: 20px;">. İndirilecek KDV 576,00</p> <p>II-DURAN VARLIKLAR</p> <p>MADDİ DURAN V. 10.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Taahhütler 10.000,00</p> <p>MADDİ OLMAYAN D.V. 4.120,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Kuruluş ve Örg. G. 4.120,00</p> <hr/> <p>AKTİF TOPLAMI 234.696,00</p> <p style="text-align: center;">=====</p>	<p>III-KISA VADELİ YABANCI 4.696,00</p> <p>DİĞER BORÇLAR 4.696,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Ortaklara Borçlar Hs. 4.696,00</p> <p>IV-UZUN VAD. YABANCI KAYNAKLAR -----</p> <p>V-ÖZ KAYNAKLAR 230.000,00</p> <p>ÖDENMİŞ SERMAYE 230.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Sermaye 800.000,00</p> <p style="padding-left: 20px;">Ödenmemiş Ser. (570.000,00)</p> <hr/> <p>PASİF TOPLAMI 234.696,00</p> <p style="text-align: center;">=====</p>
---	--

ÖĞRENME FAALİYETİ-3 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	A
4	C
5	A
6	B
7	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-3 UYGULAMALI TEST CEVAP ANAHTARI

S.N.	AÇIKLAMA		Borç	Alacak
78	Aktarılan Toplam -----29.04.2011----- ----- <u>770 GENEL YÖNETİM GİDERL.H</u> 770.10 Ticaret Sicili Tescil Masrafları 100 KASA HS.		300,00	300,00
79	Satış izin ve masrafları ----- 15.05.2011----- ----- <u>500 SERMAYE HS.</u> 500.01 Bayram Güçlü 500.02 Elif Güçlü 500.03 Nevzat Kaya 500.04 Ayşe Kaya 500.05 Tuna Kaya <u>331 ORTAK.BORÇLAR</u> <u>HS.</u> 331.01 Bayram Güçlü 331.02 Elif Güçlü 331.03 Nevzat Kaya 331.04 Ayşe Kaya 331.05 Tuna Kaya	1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00	9.000,00	9.000,00
80	Ortaklardan hisse senetlerinin toplanması ----- 15.05.2011----- ----- <u>331 ORTAK.BORÇLAR HS.</u> 331.01 Bayram Güçlü 331.02 Elif Güçlü 331.03 Nevzat Kaya 331.04 Ayşe Kaya	1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00 1.800,00	9.000,00	9.000,00

331.05 Tuna Kaya 100 KASA HS. İptal edilen hisse senedi bedellerinin ödenmesi ----- ----- Toplam		18.300,00	18.300,00
---	--	-----------	-----------

ÖĞRENME FAALİYETİ-4 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	C
4	D
5	A
6	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-4 UYGULAMALI TEST CEVAP ANAHTARI

Örnek 1: Önce her ortağa düşen zarar miktarını hesaplayalım:

$$\text{İmge Yıldız} = \frac{30.000,00 \times 28.000,00}{70.000,00} = 12.000,00\text{TL}$$

$$\text{Canan Pek} = \frac{16.000,00 \times 28.000,00}{70.000,00} = 6.400,00\text{TL}$$

$$\text{Yusuf Şahin} = \frac{24.000,00 \times 28.000,00}{70.000,00} = 9.600,00\text{TL}$$

----- 16.05.2011 -----			

<u>131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR HS.</u>	12.000,00		
131.01 İmge Yıldız	6.400,00		
131.02 Canan Pek	9.600,00		
131.03 Yusuf Şahin			28.000,00
580 GEÇMİŞ YIL ZAR.			
HS.		28.000,00	
2006 yılı zararının ortak hesaplarına devri			
----- 16.05.2011 -----			28.000,00

540 YASAL YEDEK AKÇELER HS.	12.000,00		
131 ORTAK. ALACAKLAR	6.400,00		
HS.	9.600,00		
131.01 İmge Yıldız			
131.02 Canan Pek			
131.03 Yusuf Şahin			

Örnek 2:

Kurumlar Vergisinin Hesaplanması

Dönem kârı	=	100.000,00TL (indirim veya ilave yoktur.)
Kurumlar vergisi	$100.000,00 \times 0,20$	= <u>20.000,00TL</u>

1. Tertip Yedek Akçenin Hesaplanması

1. tertip yedek akçe	$80.000,00 \times 0,05$	= <u>4.000,00TL</u>
----------------------	-------------------------	----------------------------

Ortaklara 1. Temettünün Hesaplanması

1. temettü	$600.000,00 \times 0,05$	= <u>30.000,00 TL</u>
------------	--------------------------	------------------------------

2. Tertip Yedek Akçenin Hesaplanması

Dönem kârı	=	80.000,00TL
1. tertip yedek akçe(-)	=	(4.000,00TL)
1. temettü(-)	=	(30.000,00TL)
2. tertip yedek akçe matrahı	=	46.000,00TL
2. tertip yedek akçe	$46.000,00 \times 0,10$	= <u>(4.600,00TL)</u>

Ortaklara 2. Temettünün Hesaplanması

Dönem kârı	=	80.000,00TL
1. tertip yedek akçe(-)	=	(4.000,00TL)
1. temettü(-)	=	(30.000,00TL)
2. tertip yedek akçe(-)	=	(4.600,00TL)
2. temettü	=	<u>41.400,00TL</u>

Toplam Temettü: 41.400,00+30.000,00 = 71.400,00

XXXXX A.Ş.'Nin Kâr Dağıtım Tablosu	
A.DÖNEM NET KÂRININ DAĞITIMI	
1. DÖNEM KÂRI.....	
100.000,00	
2. ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-).....	
(20.000,00)	
Kurumlar vergisi.....	8.000,00
DÖNEM NET KÂRI	
80.000,00	
3. GEÇMİŞ DÖNEM ZARARI (-).....	-
4.1. TERTİP YEDEK AKÇE (-).....	
(4.000,00)	
5.İŞLETME BIRAKILMASI ZOIRUNLU YASAL FONLAR (-).....	-
DAĞITILABİLİR DÖNEM NET KÂRI.....	
76.000,00	
6. ORTAKLAR 1. TEMETTÜ (-).....	
(30.000,00)	
KALAN KÂR.....	
46.000,00	
7. PERSONELE TEMETTÜ (-).....	
-	
8. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ.....	
-	
9. ORTAKLARA 2. TEMETTÜ (-).....	
(41.400,00)	
10.2. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (--)......	
(4.600,00)	
B. YEDEKLERDEN DAĞITIM	

Dönem sonundaki kârın net kâra aktarılması:

178	-----31.12.2006----- ----- 691 DÖNEM KÂRI VER.DİĞ.Y.YÜK.KARŞ. 370 DÖNEM KÂRI VERGİ VE 179 <u>DİĞER</u> <u>YAS.YÜK.KARŞ.H.</u> Kurumlar vergisi Dönem kârından vergi karşılığının ayrılması ----- 31.12.2006 ----- ----- 180 690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI HESABI 691 DÖNEM KAR. VER. DİĞ. Y.YÜK.KARŞ. 692 DÖNEM NET K/ZARARI Dönem net kârının belirlenmesi ----- 31.12.2006 ----- ----- 692 DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI HS 590 DÖNEM NET KÂRI H. Dönem net Kârının bilanço hesabına devri ----- -----		20.000,00	20.000,00
			100.000,00	20.000,00
				80.000,00
			80.000,00	80.000,00

2011 yılında yapılması gerekli kayıtlar şöyledir:

1	-----01.01.2006----- ----- 590 DÖNEM NET KÂRI HESABI 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂR.H. Önceki (2006) yıla ait kârın ilgili hesaba devri ----- -----		80.000,00	80.000,00
---	---	--	-----------	-----------

Bu kayıtla “590 DÖNEM NET KÂRI HESABI” kapatılarak “570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HASABI” na devredilerek kapatılır.

2	-----10.01.2006----- ----- 570 GEÇMİŞ YILLAR KÂR.H. 331 ORTAKLARA <u>BORÇLAR H.</u> 1.Temettü 2.Temettü 540 YASAL YEDEKLER 1. Tertip yedek akçe 2. Tertip yedek akçe Önceki (2006) yıla ait kârının dağıtımı ----- -----	30.000,00 41.400,00 4.000,00 4.600,00	80.000,00	71.400,00 8.600,00
---	--	--	-----------	-----------------------------------

Ortakların kâr payı sermayelerine ilave edildiğinde:

35	-----10.01.2006----- ----- 331 ORTAKLARA BORÇLAR H. 1.Temettü 2.Temettü 100 SERMAYE HESABI (Her ortağın ismi ve payı bulunarak yazılacaktır.) Temettülerin sermayeye ilave edilmesi ----- -----	30.000,00 41.400,00	71.400,00	71.400,00
----	--	------------------------	-----------	-----------

Kurumlar vergisinin nisan ayında ödenmesi halinde yapılması gerekli yevmiye kaydı;

62	-----15.04.2006----- ----- 370 DÖNEM KÂRI V. VE DİĞER YASALYÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HS Kurumlar vergisi 360 ÖDEN. VERGİ VE F. HS. 360.02 Kurumlar vergisi Kurumlar vergisinin tahakkuk kaydı ----- 30.04.2006 -----		20.000,00	20.000,00
63	----- 360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS. 360.02 Kurumlar Vergisi		20.000,00	20.000,00

	<p style="text-align: center;">100 KASA HESABI</p> <p>Kurumlar vergisinin ödenmesi</p> <p>-----</p> <p>-----</p>			
--	---	--	--	--

MODÜL DEĞERLENDİRME TESTİ CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	B
4	A
5	C
6	D
7	C
8	B
9	B
10	B
11	C
12	A
13	D
14	C
15	D
16	A

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı birimleri
- Serbest muhasebeci ve mali müşavirler odası internet sitesi
- İnternette yer alan üniversitelerin siteleri
- Vergi daireleri
- Muhasebe süreli yayınları

KAYNAKÇA

- GÜRSOY Yaser, **Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi**, Ekin Kitabevi Bursa
- KUMKALE Rüknettin, **Şirketlerin Kuruluş ve İşleyiş Rehberi**, Ankara, 2004.
- ÖZTÜRK Veli, **Şirketler Muhasebesi**, Tutibay Yayınları.
- SEVİLENGÜL Prof. Dr. Orhan, **Genel Muhasebe**, Ankara 1996.
- GÜL Ünal, **Muhasebe Teknikleri**, Ankara 1991.
- ATAMAN Ümit, **Şirketler Muhasebesi**, İstanbul 1996.
- SOYDAN, Hakkı, ILDIR, Dr. Ali, **Şirketler Muhasebesi**, İstanbul 2000.
- ÖZTÜR Veli, **Şirketler Muhasebesi**, Ankara 2005.
- ŞAHİNGÖZ Fevzi, **Ticaret-Turizm Terimleri Sözlüğü**, Ankara 1998.
- Türk Ticaret Kanunu,
- www.dtm.gov.tr
- www.mfa.gov.tr
- www.evbim.gov.tr
- www.gib.gov.tr
- www.ivdb.gov.tr
- www.ito.org.tr
- www.ito.org.tr
- www.izmir.gov.tr
- www.ssk.gov.tr
- www.ist.def.qov.tr
- www.maliye.qov.tr